

2011. május XXIV. évfolyam 2. szám

# VESEVILÁG



**Aki nem adja fel**

**Művесе állomás  
az emberarcú városban  
A javasasszony hagyatéka**

# Nemzeti Vese Program

A krónikus vesebetegség, a veseelégtelenség nem a mai modern kor betegsége. Régóta ismert, gyógyíthatatlan, a veseelégtelenség megszüntetésével törvényszerűen halállal végződik.

Ami viszont egyértelműen a korunkhoz kötődik, az a veseelégtelen betegek számának gyorsuló növekedése. Az élet fenntartása a nem működő vese helyettesítésével (művesével vagy transzplantációval) szintén a XX. század találmánya. De ezek a terápiák sokba kerülnek, ráadásul a károsító betegségek miatt nem is biztosítják a teljes élet lehetőségét.

Magától értetődik, hogy a mindenkinek számára legelőnyösebb és legolcsóbb megoldás a megelőzés és a betegség minél korábbi felismerése lenne. Erre volna érdemes igazán az adófizetők pénzét fordítani, de éppen ez ügyben nem történt semmi az utóbbi évtizedekben. Leszámítva a civil szervezetek ilyen irányú tevékenységét, ami azonban – bármilyen sikeres is – megfelelő pénzügyi támogatás hiányában csak példaértékű, a helyzeten lényegében változtatni nem tud.

Súlyosbítja a dolgot – ebben különbözik sok más betegségtől –, hogy a veseelégtelenség kialakulását észre sem vesszük. Ha igen, akkor már komoly a baj, jöhet valamelyik vese-pótló terápia. A művese állomásokra kerülő betegek több mint ötven százaléka az „utcáról esik be”, vagyis egyáltalán nem tudott előtte a betegségéről.

Náluk nem lehet semmiféle felkészítési időszak, lényegesen rosszabbak lehetnek az életkilátásaik.

Miért több évről-évre a krónikus vesebetegségek száma? Egyértelműen a cukorbetegség (diabétesz), a magas vér-

nyomás, a megdöglő és kontrollálatlan gyógyszerfogyasztás, ami a folyamatos utánpótlást biztosítja. Ezek mind rombolják a vesében található igen finom és érzékeny, a felesleges folyadék és mérgeanyag eltávolítását szolgáló érrendszert. Ezek az összefüggések viszont részben könnyítik a feladatot. A „civilizációs betegségek” ugyanis döntően az életmódhoz és a táplálkozási szokásokhoz köthetők, tehát befolyásolhatóak.

Érdekes, hogy az emberek a ráktól félnek legjobban, a rákbetegeket képviselő szervezetek a többiekhez viszonyítva nagyszámú támogatást kapnak. Pedig csak a keringési betegségek önmagukban is több, többnyire középkorú áldozatot követelnek a ráknál. A kialakult szemléletmód megváltoztatására irányuló kampányok, a rendszeres, de nem túl drága szűrések nemcsak a vesebetegségek számát csökkentenék, hanem sok más más is. Köztük a diabétesz és a magas vérnyomás betegség kockázatát is, ezzel több legyet ütve egy csapásra.

De hogyan, és kinek a feladata ez? Ki tegye meg az első lépéseket?

Az állóvizet paradox módon éppen azok készülnek felkavarni, akik létüket nem az egészségnek, hanem a beteg emberek gyógyításának köszönhetik. A művese állomások tulajdonosai foglalkoznak össze az érintett orvos-szakmai és civil szervezetekkel, hogy közösen elindítsanak egy programot.

Ezzel rögtön meg is cáfolva azokat a képtelen korábbi vádakot, miszerint üzleti érdekeikből kiindulva akár indokolatlanul is elkezdik a művese kezelést, akadályozzák vagy lebeszélnek betegeiket a veseátültetéséről.



A betegektől is tudjuk, hogy ez nem igaz, olyannyira nem, hogy a kezelések finanszírozása nem is tudja követni a betegszám folyamatos növekedését. Érdekes módon az egészségbiztosítási pénztár, amely több száz milliárdot költ el betegek gyógyítására, semmit nem ad azon szervezeteknek, akik a betegség megelőzésére, korai felismerésére irányuló tevékenységükkel milliárdokat takarítanak vagy takaríthatnának meg a számára.

A kialakuló koalíció, a megfogalmazott Nemzeti Vese Program hatása, ha sikeres lesz, ma még felmérhetetlen. Minden attól függ, kit lehet az ügynek megnyerni, ki áll majd a program mögé. Civil szervezetként tevékenykedve tapasztaltuk, hogy az ilyen irányú programjaink, még ha a gyakorlatban igazolták is eredményességüket, nem igen találtak támogatókra. Sem a magánemberek, sem a hivatalok között. Így összefogva, erősebb anyagi háttérrel talán van remény a változtatásra. Mi feltétlenül azon leszünk, hogy úgy legyen.

*Ádám Mű*

# VESEVILÁG 2011/2

## TARTALOM



9. Három kislány vendégségben



16. Jön a nyár! Üdülési ajánlatok



30. Szentendrén nőtt művész



18. Zoltán György, a magyar művese ellátás úttörője



5. Nyílt nap Győrben a Vese Világnapja alkalmából

- 6.o. Művese állomás az emberarcú városban
- 8.o. Igazi nyertes: a beteg
- 10.o. Aki nem adja fel
- 11.o. Csípőműtét után dialízálás  
Tájékoztató DVD vesebetegeknek
- 12.o. Olyanok, mint egy nagy család
- 14.o. Szervre vár az erdész is

- 15.o. Vese Világnap Nyíregyházán
- 20.o. 2 naponta új életet kapok...
- 22.o. Ha az ember pozitívan gondolkodik
- 23.o. A legnagyobb gép mellé kéredzkedett
- 24.o. Budapest földalatti virágoskertje
- 26.o. A javasasszony hagyatéka
- 27.o. Utazás Indiába

Radnóti Miklós

# VÁLTOZÓ TÁJ

Tócsába lép a szél  
füttyent és tovafut,  
hirtelen megfordul  
s becsapja a kaput.

A tócsa laposan  
pislant s a lusta fák  
madaras szájukat  
hirtelen kinyitják.

Összevissza zaj lesz,  
még a lomb is mormog,  
épülnek a porban  
porból kicsi tornyok.

Megáll az úton a  
mókusbarna barát  
és fölötte barnán,  
egy mókusz pattan át.

Aztán figyelmesen  
mi mozdult: megmered,  
a táj nagy kalapként  
hordozza az eget.

Mire újra mozdul,  
csaknem minden nyugodt,  
bokorba bútt a szél  
s aludni készül ott.

Nevetni kész a rét,  
mosolygós és kövér,  
gyöngén ring ahonnan  
asszonyom jöddögél.

Meglát, szalad felém  
a fű közt és a nap  
szétfutó hajába  
arany csíkot harap.


Körben egyre tisztul  
és folyton csöndesül,  
az elkergetett fény  
mindenre visszaül

és mi nagy kalapként  
hordozta az eget:  
fedetlen áll a táj  
s felhővel integet.

1935



A VESEBETEGEK EGYESÜLETEINEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE KÉTHAVI FOLYÓIRATA  
EGÉSZSÉGÜGYI SZAKEMBEREK, VESEBETEGEK ÉS ÉRDEKLŐDŐK SZÁMÁRA

A lap kiadásának főtámoogatója: 

Felelős szerkesztő: DUNAY Csilla

TERVEZŐSZERKESZTŐ, MŰVÉSZETI VEZETŐ: KOCSÁN ÉVA

Felelős kiadó: ÁDÁM Aurél, a VORSZ elnöke

A szerkesztőség és a kiadó címe: 1032 Budapest, Föld u. 57.

Telefon/fax: +36-1/388-6514 Telefon/üzenetrögzítő: +36-1/368-4002

E-mail: vorsz@vorsz.hu HONLAP: www.vorsz.hu

Adószámok: VORSZ: 19000668-1-41 ❖ Magyar Vesebetegekért Alapítvány: 19007940-1-41 ❖ Vesevilág Alapítvány: 19009966-1-41

Nyomda: Sz & Sz Kft., 1117 Budapest, Budafoki út. 64. ❖ Felelős vezető: Szili Ernő ❖ Tel: 481-9577

## Nyílt nap Győrben, a Vese Világnapja alkalmából

A Nemzetközi Nephrologiai Társaság és a Vesealapítványok Nemzetközi Szövetségén belül, magyar kezdeményezésre, 2006 óta minden év márciusának második csütörtökén tartjuk a Vese Világnapját.

Az idei év jelmondata, üzenete: „Óvja veséit, mentse meg a szívét!”

A győri 11. számú B.Braun Avitum Hungary által működtetett dialízis központ 2011. március 11-én emlékezett meg erről a napról Dr. Schneider Károly főorvos szervezésében.

Szép számmal gyűltek össze a dializált (hasi és gépi), transzplantált, valamint a művese kezelés előtt álló betegek és hozzátartozóik, orvosok és nővérek, akik 13 órától nyílt nap keretében tekinthették meg a művese állomás életét, a dialízis kezelés folyamatát.

Ezt követően a Petz Aladár Megyei Kórház ebédlőjében előadásokkal egybekötött betegtalálkozó várta az érdeklődőket.

A résztvevőket Dr. Ferenczi Sándor, a Műveseállomás orvos-igazgatója köszöntötte. Hangsúlyozta, hogy a tavalyi, 10 éves PD találkozó mintájára szervezett Vese Világnap találkozó, egy induló hagyomány első mérföldköve, amelyet minden évben ebben az időben szeretnének megrendezni.

Dr. Ónody Zsolt, a Nephrologiai Osztály osztályvezető főorvosa, a dialízis kezelés és a Nephrologiai Osztály történetét ismertette. Felelevenítette, hogy 1997-ben adták át a Nephrologia Osztály és a műveseállomás részére a szép, modern, impozáns megjelenésű épületet, mely a vesebetegeket jelenleg is várja. Statisztikák ismerettségével, grafikonos ábrázolással szemléltette az elmúlt időszak eredményeit, kiemelve, hogy évente 8-10 fő-

vel emelkedik a kezelték létszáma, ami további bővítést igényel.



Szelle Kornél hozzászólása



Németh Anikó egyesületi elnök

Zalavári Edit, Immunnefrologiai Osztály osztályvezető főnővér a nefrológiai gondozás jelentőségéről beszélt, ismertette annak fontosságát. A betegek ismernie kell betegségének lényegét, okát, a vesepótló kezelés lehetőségeit és azt, hogy állapotváltozás esetén, mikor forduljon orvoshoz.

A gépi művesekezelés ismereteit Czimmer Lajosné szakápoló mutatta be. Beszélt arról, hogy miért és mikor van szükség művese kezelése, valamint arról, hogy a dialízis életmentő, életfenntartó kezelés. Bemutatta a gépi kezelés menetét, a különféle összeköttetési eljárásokat.

A hasi dialízis előnyeiről, korszerű

formáiról Huszár Tibor PD oktató szakápoló számolt be. Elmondta, hogy a hasi dialízisnél a hashártyát, mint velünk született, természetes félig átteresztő hártát használjuk a dialízisre. Ismertette a CAPD-APD kezelés folyamatát, hangsúlyozta, hogy a kezelés könnyen elsajátítható, viszonylag nagy szabadságot biztosít a betegeknek.

Bátor Bálintné PD oktató nővér saját tapasztalatain keresztül beszélt a vesepótló eljárások harmadik lehetőségéről, a transzplantációról. Felhívta a várólistán lévők figyelmét az állandó elérhetőségre, az aktuális orvosi vizsgálatok elvégzésére, és népszerűsítette az élődonoros szervátültetést.

Ezután Tarján Iván, a Transzplantációs Alapítvány munkatársának könnyfakasztó kisfilmjét láthattuk, amely művesekezésre járó, valamint transzplantáción átesett gyerekekről szól.

Oross Lajosné dietetikus felhívta a figyelmünket a tápanyagtáblázat használatára, a diéta és az egyénre szabott folyadékbevitel fontosságára.

A szakdolgozók előadása után betegek számoltak be a dialízis kezelésről, a transzplantációról. Beszéltek arról is, hogyan lehet dialízis mellett, a lehető legteljesebb életet élni.

Ezután következett Németh Anikó, a Győr-Moson-Sopron Megyei Vesebeteg Egyesület elnökének előadása, aki 1984 óta, 10 éves korától részesül HD kezelésben. Megosztotta tapasztalatait a hallgatósággal, beszélt arról,

hogy mi az, amit a beteg megtehet azért, hogy minél tovább jó fizikai állapotban maradjon. Például ne vigyünk a dialízisre sok plusz súlyt, ételünket óvatosan sózzuk, fűszerezzük, így csökkentve a szomjúság érzetét. Fontosnak tartja a rendszeres testmozgást és változatos táplálkozást dialízis mellett is.

Egyik hasi dializált betegtársunk, *Szelle Kornél* elmondta, hogy vesebetegsége cukorbetegségének a következménye és a PD kezeléseket éjszaka végzi. A nappalokat úgy próbálja élni, mint korábban tette, dolgozik, lovakkal foglalkozik. Felesége a gondos dietetikusa, neki köszönhető, hogy laborértékei mindig megfelelőek, azonban felhívja a betegtársak figyelmét az orvosi utasítások pontos betartására is. *Juhász József*, sok megpróbáltatáson átesett betegtársunk, a transzplantáció utáni fertőzés veszélyeire hívta fel figyelmünket.

A felszólalások után Dr. Schneider Károly főorvos személyes, egymásközti információcserére buzdította a jelenlévőket. Oldott, kötetlen hangulat alakult ki, miközben a vendéglátóink által készített finom falatokat fogyasztottuk.

A vendégek egymás között megosztották tapasztalataikat, tanácsokat adtak egymásnak, próbáltak magukba szívni minden értékes információt. Diéta, életmód, fertőzések kiküszöbölése, mindent, ami a jó állapot fenntartását, az életminőség javulását szolgálja.

Ezek az előadások, találkozások, tapasztalatcserék fontosak és hasznosak minden résztvevő számára. Segítik a betegeket abban, hogy állapotukért fokozottan felelősséget tudjanak vállalni.

Köszönet és hála a rendezvény lebonyolításában közreműködőknek.

A megjelenteknek jó egészséget, derűs, sikeres életet kívánok!

**Matyeczne Sz. Ibolya**

## Élelmiszert is kapnak a rászorulóknak Művese állomás az emberarcú városban

A kórház magas, kétszárnyú, üvegablakos épülete, mint egy szétnyitott könyv, már messziről látszik.

Aján vagyunk, a Bakony tövében; abban a városban, amelynek nevét az elmúlt év ősze óta a vörösiszap-katasztrófa következtében ismerte meg leginkább a közvélemény.



A város ma már a megszokott életét éli. Megcsodáljuk a sok parkot, játszóteret. Sudár, növendék fákcskák sorakoznak a kórházhoz vezető egyik út mentén. Mindegyik alatt egy-egy gyermek és a szüleinek neve olvasható. A feliratból kiderül, hogy Ákos, Patrícia, Márton és társaik világra jöttek tiszteletére szülei fát ültettek. A gyermekek és a kis fák is egyaránt háromévesek.

Az emberarcú város, ahogyan a helybeliek emlegetik szűkebb pátriájukat, verőfényes napsütéssel fogad.

A B. Braun Avitum Hungary Zrt. 17. számú dialízisközpontjában, bár szombatot mutat a naptár, teljes a műszak. *Dr. Varga Gábor* orvosigazgató vállalta az ügyeletet ezen a napon, és itt van *Borisz Anita* egyetemi okleveles vezető ápoló is.



Dr. Varga Gábor munkáját két orvos segíti: *dr. Varga István* belgyógyász-diabetológus és *dr. Tóth János* sebész-urologus. Nyolc nővér, egy betegszállító, egy technikus, két hostess és két takarító dolgozik még a műveseállomáson.

Mint megtudom, jelenleg tizenhat CAPD-s és negyvenkilenc HD-s betegük van. Hétfőtől szombatig két műszakban fogadják a pácienseket a városból és a környező településekről egyaránt.

Aztán az is szóba kerül, hogy több mint tíz százalékkal nőtt a betegek száma. De öröndetes tény, hogy 2010-ben heten, 2009-ben pedig hatan kaptak új vesét. A tavalyi transzplantáltak között két élődonoros szervátültetésre került sor. Egy fiatal páciensük az édesapjától, egy másik a testvérétől kapott vesét.

A legidősebb betegük 90, a legfiatalabb 42 esztendő (mivel a korábbi, legszegébb korú, húszéves páciens szervátültetésen esett át.)

A betegek nagy része fegyelmezett, betartja az orvosi előírásokat, így az állapotuk huzamosabb ideig stabilizálható. Minden héten jön hozzájuk a diétás nővér, aki a spe-

ciális étkezési-főzési technikákba is beavatja a betegeket. Ilyenkor meghívják a hozzátartozókat is, hogy ők is lássák, a diétára miért van szükség. Az orvos-igazgató hétköznapi pontként nefrológiai és diabetológiai rendelést is vezet. Mint mondja, fontos, hogy a cukorbetegséget már a korai stádiumban kiszűrjék, akkor nem károsodnak a vesék.

Sikeres volt a dialízis központ nyílt napja is, amit márciusban rendeztek meg, s amire többek között konzultációra hívták a kórházi és házi orvosokat, az asszisztenseket, az idősek otthonának ápolóit. Új kezdeményezésként nemrég dr. Tóth János orvos, aki a transzplantációért is felel, a környékbeli középiskolákban előadást tartott és elbeszélgetett a diákokkal a vesebetegségről. Hátha a fiatalok így többet tudnak erről a súlyos egészségügyi problémáról és jobban vigyáznak majd magukra és egymásra is.

A betegekként úgy törődnek itt, mintha családtagok lennének. Ezt jól példázza, hogy az idén és tavaly is egyaránt 400 kilogramm száraz élelmiszert gyűjtöttek össze, amiket aztán kiosztottak a rászoruló

kezeltjeik között. Ebben a munkában a Magyar Élelmiszerbank Egyesület segítette őket, s öröndetes volt számukra, hogy még az iszapkatasztrófa sem vetette vissza a jószándékú emberek adakozókedvét.

Hagyomány már, hogy karácsonykor ajándékkal kedveskednek a betegeknek, s máskor is meg-meglepik őket valamivel.

Fontosnak tartják, hogy a kezeltjeik közül, aki munkaképes, az dolgozhasson. Ebben persze a munkahelyeknek is nagy szerepük van. *Borisz Anita* példaként említette annak a mozdonyvezetőként dolgozó páciensüknek az esetét, akinek a kollégái mindenben segítettek, s még a műszakbeosztását is a kezelése időpontjához igazították.

A vezető ápoló egyébként nemrég felmérte betegek szociális helyzetét, pszichológiai és nefrológiai állapotát, hogy így is képet nyerjenek arról, ki szorulna leginkább segítségre.

Dr. Varga Gábor orvos-igazgató szerint ma már egyre jobb minőségű kezelést, egyre korszerűbb gyógyszereket kapnak a vesebetegek. Nem mellékes, hogy a kezeléseket milyen körülmények között töltik.

Nemrég ötesztendő volt a műveseállomás. Születésnapjára is megállapították, hogy minden feltétel adott a magas színvonalú gyógyító munkához, s hogy a B. Braun cég magyarországi állomásain is a németországival azonos technikai és szellemi követelmények érvényesülnek.

**Garamvölgyi Annamária**



# Igazi nyertes: a beteg

Az igény és az elhatározás nem új. Azok a szakemberek, orvosok, nővérek, szociális munkások, pszichológusok, akik krónikus vesebetegekkel foglalkoznak, már régóta érezték hiányát, hogy az európai színvonalon működő magyar dialízis hálózat mellett, a betegellátás modern, sikeres technológiáján túl, nincs megfelelő pszichoszociális gondozás. Sokirányú tapasztalatok igazolták, hogy a hagyományos klinikai paraméterek mellett a pszichoszociális tényezők jelentősen befolyásolják a betegek életkilátásait, valamint életminőségét.

Mindennek ellenére a legutóbbi időkhöz a hazai nefrológiai betegellátásban a pszichoszociális kérdések háttérbe szorultak. A szakemberek számára világossá vált, hogy az életminőség-nyereség pszichoszociális intervencióval a technológiai fejlesztésnél kisebb költséggel, és nagyobb hatékonysággal lenne elérhető.

– Éppen ezért kezdtük meg 2010-ben Gánton a pszichoszociális reszortos nővérképzést –, mondja a Szent Margit Kórház nefrológiai osztályának vezető főorvosa, dr. Polner Kálmán.

– Az első évben 21 nővér képzésére került sor, ők már el is kezdték a munkát, és nagy örömeinkre szolgált, hogy a közelmúltban megtartott V. Országos Pszichonephrologiai Konferencián öt olyan értékes előadás hangzott el, amelyeket tavaly végzett nővérek tartottak.

A konferencia után a csapat most is Gántra tartott 16 nővérrel, akik az idei képzésen vettek részt. A témák gerincét olyan előadások képezték, melyek kiválóan hasznosíthatók a gyakorló

nővérek mindennapi munkájában. Éppen ezért mindvégig igen nagy volt az érdeklődés.

Polner főorvos elmondja, hogy a Bálint csoportos foglalkozást, amit dr. Major János, a Bálint Társaság főtitkára tartott – különösen nagy tetszéssel fogadták a két csoportban résztvevő nővérek. De a képzés valamennyi része sikert aratott, többek közt, amit három szociális munkás – Kiss Andrea a Szent Margit Kórházból, Takács Ágnes, a Fresenius hálózat volt szociális csoportvezetője, Szabóné Varga Valéria, a III. kerület Szociális csoportjának volt vezetője, ma a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Intézet főigazgató helyettese tartott. De nagy érdeklődés kísérte Adorján Gertrúd pszichológus, a SE Magatartástudományi Intézet munkatársa, dr. Mucsi István, a MANET elnöke és dr. Polner Kálmán, a bizottság korábbi elnöke, jelenlegi titkára előadásait is. Ezek az előadásokon sokminden elhangzott, a pszichés problémák felismerésétől a szociális munka alapjaitól, a rehabilitáció fontosságáig, a szociális ellátás rendszeréig, a különböző jogi és etikai kérdésekig, a konkrét segítségnyújtásig.

A krónikus vesebetegek sokféle pszichoszociális problémával küzdenek. Egy korábbi felmérés tapasztalatait idézve elmondja Polner főorvos, hogy: „egyre több az idős, hátrányos helyzetű beteg, 20-25 százalékuk különösen súlyos élethelyzetben van, többen közülük depresszióban szenvednek, és ez a körülmény nagyban rontja életminőségüket. A munkaképes betegek közül alig találnak munkát, szin-

te végleg kiszorulnak a munkaerőpiacról, és ez nem csak anyagi létükre, önbecsülésükre, társadalmi megítélésükre is negatív hatással van. A dializált betegek egészségi állapota hiába javul transzplantáció után, foglalkoztatásuk, életkörülményeik akkor sem változnak kedvező irányban.”

Főként ezek az okok játszottak közre abban, hogy a Magyar Nephrologiai Társaság Rehabilitációs Bizottsága szorgalmazta: a magas színvonalú dialízis kezelés mellett kapjanak hatékony pszichoszociális ellátást is a betegek, figyelembe véve az esélyegyenlőséget, és a komplex rehabilitáció követelményeit. A nemzetközi gyakorlatban felsőfokú képzettséggel rendelkező munkatársak látják el ezt a feladatot.

Áthidaló megoldás, hogy minden dialízis osztályon legyen olyan nővér, aki a betegek pszichoszociális ellátását koordinálja, pszichoszociális, vagy rehabilitációs reszortos nővéreként.

Így történt, hogy a 2010-től az Országos Pszichonephrologiai és Rehabilitációs Konferenciához kapcsolódóan, mondhatjuk, annak részeként háromnapos képzés indult a dialízis osztályokon kijelölt nővérek számára. A gánti elméleti képzés után a nővérek gyakorlati képzést is kapnak.

Gánt kiváló választásnak bizonyult, és ezen nem csupán a kellemes, vendégfogadó helyszín értendő, a remek ellátás, és kollegiális légkör, hanem az értékes ismeretszerzéssel eltöltött órák is, melyekről valamennyi résztvevő felsőfokokban beszélt. Az anonim véleményekben, amiket írásban adtak le,

főként pozitív megállapítások szerepeltek, tízig terjedő pontszámokkal értékelték a résztvevők az előadásokat, és mindazt, amit Gánton kaptak a három nap alatt.

Egy olyan folyamat kezdődött el, aminek lesz folytatása, és minden remény megvan arra, hogy a gánti nővérképzés sikertörténetként kerül be a magyar nefrológia krónikájába, amely-

nek igazi nyertesei a betegek lesznek.

leopold



Az egyik legsikeresebb előadás:

## Három kislány vendégségben

Kirándulásunk akkor kezdődött, amikor a 10 éves Zsófinak ismét új hallókészüléket szerettek volna felírni (hátha valamelyest segítené a hallását), de ő határozottan ellenkezett a régi, rossz élmények miatt: hogy fog kinézni, túl hangos, kilóg a füle alól. Megígértem, ha használja, meg fogja érteni, amit mondok, és akkor elvihetem magammal haza.

Nagy volt az öröm, de a szomszéd ágyon fekvő Hajnikának is felcsillant a szeme és megkérdezte:

– Én nem jöhetnék? – Erre nem maradt más hátra, Patrícia felé fordultam és megkérdeztem tőle: – Te nem jönél? –. A válasz csak egy nagy nevetés volt. Hát menjünk így hárman...

Zsófi tevékenyen elkezdte használni a hallókészüléket, de végül sok minden közbejött, és a mai napig csak a mutogatás marad az információ közlésére, de ebben már profivá váltam. Az üdülés egy szerdai dialízis után kezdődött, amikor elmentünk az otthonomba, ahol mindenki eldönthette, kivel és hol akar aludni.

Volt itt minden: közös, színes sógyurmázás, tojáshej-ragasztás, festés és főzés, sütés, séta, Terrarium. Csütörtök délutánunk záró része a McDonald's, amihez az anyagi támogatást az osztályunkon működő Vesebeteg Alapítvány biztosította.

De azért nehogy elfelejtsem a hivatásomat: nem maradhat el napi háromszori vérnyomásmérés, súly-

mérés, fürdetés azoknak, akik rászorultak, a pontos folyadékbevitel ellenőrzése és a gyógyszer-adagolás.

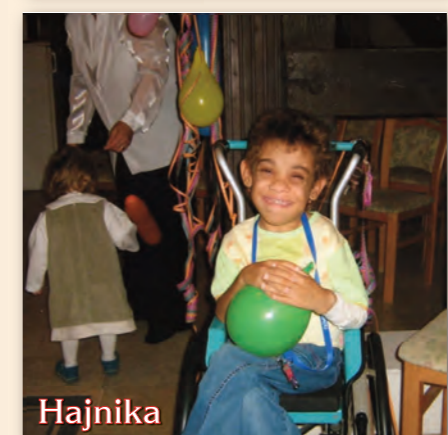
És el ne felejtsem az aggódó szülő-



Zsófi



Patrícia



Hajnika

ket! Megkértem, hogy ne telefonálnak, mert nem tudom, hogy fognak reagálni a gyerekek az idegen helyen való tartózkodásra. Patrícian kívül a 10 éves Zsófi és a 20 éves Hajni még soha nem volt egyetlen éjszakát sem távol a szüleitől, a kórházat leszámítva.

Az első nap estéjén 10 óra után minden szülőnek küldtem egy sms-t: minden oké. Mindezt azután, hogy Hajnika végre kikönnyezte, hogy aludjak veled, mert ő még egyedül nem aludt és fél. Hiába mondtam, hogy nyitva hagyom az ő ajtaját meg az enyémet, ez nem nyugtatta meg. Ennyit a mi kis kirándulásunkról.

### A tapasztalat számomra:

Az együtt töltött idő gazdagította a lelkünket, megélhettem a szülők mindennapi terheit:

- ❖ mit egyenek a gyerekek
- ❖ hogyan osszuk be a Zsófi 300ml napi folyadékát szomjúságának oltására, és a minimum napi négyeszeri, de ha kell, ötszöri gyógyszerbevitelére
- ❖ csináljunk programot, legyünk együtt velük, hogy eltereljük a figyelmüket a folyamatos szomjúságról

De megérte! Azóta ugyan hosszas rábeszélésre, vagy mutogatásra, de a legnehezebb feladatot is megteszik: az igazán gyöttrő fájdalmat is kibírják, ha másért nem: miattam!

Neu Ágnes  
intenzív terápiás  
gyermek szakápoló

# Aki nem adja fel

Az 58 éves *Lakatos Ferenc* hetente háromszor érkezik Százhalombattáról a B.Braun Avitum Zrt. XI. kerületi dialízis állomására. Az esti műszakba kezelésre járó betegtársaira jó hatással van nyugodtsága, kiegyensúlyozottsága. Saját magával szemben is türelmesnek kell lennie, mivel 21 év cukorbetegség és szívproblémák miatt jelenleg nem számíthat veseátültetésre.

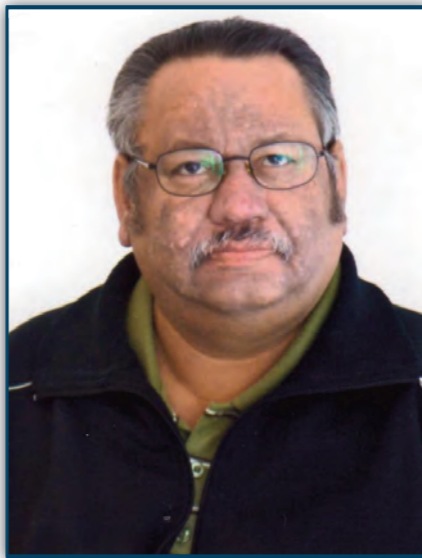
Ő azonban nem adta és nem adja fel: megértette, hogy saját érdekében a 4,5 órás kezelés is vállalható.

Jó szervezőképességének köszönhetően sikerült ismét életre kelteni az állomáson bejegyzett Vesebetegek Dél-Budai Egyesületét. Hite szerint: együtt könnyebb és az egyesület keretében sokat tehetünk egymásért.

Lakatos Ferencet életéről és terveiről kérdeztük.

– Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az ország legészakibb községében, Hidvégyardón születtem egy ötgyerekes roma családban. Otthonról hoztam magammal a szorgalmat, a munkaszeretetet és az empátiát. Az általános iskola befejezése után a kőműves és burkoló szakmákat tanultam ki. Azonban továbbra is megmaradt kedvenc időtöltésemnek az olvasás, különösen a történelem és az irodalom érdekelt – mesélte előljáróban.

– *Hogyan került Százhalombattára?*  
– Még előtte feleségül vettem egy Tolna megyei lányt – ennek immáron 36 esztendeje. Azután 1982-ben a munkalehetőség csábított az olajfinomítóba, Százhalombattára. Itt is telepedtünk le véglegesen. Egészen 2006-ig, rokkantnyugdíjazásomig a finomítóban dolgoztam, a végén már csoportvezetői beosztásban. A régi



kollégákkal ma is gyakran összefutok a városban.

Egy fiunk született, aki autószerelő szakmunkás, és jelenleg Németországban dolgozik és él a családjával. Négy éves Karolina kisunokánk feleségemmel együtt a szemünk fénye.

– *Mikor kezdődött vesebetegsége?*

– Két évvel ezelőtt nagyon magas lett a kálium szintem, olyannyira, hogy életveszélyes állapotba kerültem. Ekkor bevitték a Bajcsy-Zsilinszky Kórházba, ahol sikerült megmenteni az életemet. A dialízist azonban nem lehetett tovább halasztani. A veseelégtelenségem egyértelműen a cukorbetegség szövődményeként keletkezett.

Ennek tudatában is mindent megteszek azért, hogy a lehető legjobb vércukor beállítással éljek. Hálás vagyok diabetológusomnak, akivel együttműködve sikerült az inzulin mennyiségét és a diétát jól beállítani. A dialízis kezelés hatékonysága érdekében is igyekszem megtenni mindent: vállaltam a 4,5 órás kezelést, két kezelés között megpróbálom a lehető legkevesebb súlyt összeszedni és reménykedem, hogy a kelletténél nagyobb testsúlyomból is sikerül leadnom.

Lelkileg pedig az éltet, hogy egy nagyon jó „csapatba” járok kezelésre, kikkel bármiről lehet beszélni. A kezelés során van olyan betegtársam, kivel együtt nézzük a sportközvetítéseket. Különösen a futballt és a kézilabdát szeretem, fiatalként magam is fociztam. Azonban akkor sem kapcsoljuk ki a televíziót, ha pingpong vagy tenisz játszma zajlik.

– *Kicsit kényes a kérdésem: roma származása jelentett-e hátrányt életében, a munkája során?*

– Őszintén mondom: nem. Mindig, mindenütt megtaláltam a hangot iskolatársaimmal, munkatársaimmal és most a betegtársaimmal is. Szüleim úgy neveltek, hogy megőrizhettem roma identitásomat, de elfogadtam a többségi társadalommal való együttélés szabályait is. Én úgy érzem, hogy jól boldogultam közös hazánkban.

– *Végezetül beszélne arról, milyen „elvárási” vannak a Vesebetegek Dél-Budai Egyesületével szemben?*

– Én nagyon örülök, hogy lassan sikerül teljesen felélednie. Szeretném, ha egyrészt képviselné a betegek érdekeit a dialízis állomáson: jelezné az esetleges problémákat és ugyanakkor részt venne azok orvoslásában. Biztos vagyok benne, hogy az egyesület aktivitása kihat majd a betegek egymás közötti és a nővérekkel való kapcsolatára is. Természetesen – mint egyesület, adományok szerzésével szeretnénk támogatni a legrászorulóbb betegeket, és ha lesz rá igény, akár közös rendezvényeket is szívesen szervezünk. Azt gondolom, hogy számomra az ilyen és hasonló feladatok jótékonyan hatnak majd az egészségemre is.

– *Jó egészséget és sok sikert!* **B.Zs.**

# Csípőműtét után dializálás

Raktáros volt *Bóka Imre*, mielőtt nyugállományba került. Az elmúlt évben csípőműtétre készült éppen, amikor elküldték a szokásos laboratóriumi vizsgálatra. Óriási volt a meglepetése, amikor megtudta, baj van a veséivel. Addig ugyanis semmilyen tünetet nem vett észre magán. Azzal tisztában volt, hogy régóta magas a vérnyomása, de hogy ez az alattomos betegség ilyen súlyos következményekhez vezethet, nem hitte volna.

A csípőműtétet elvégezték, de neki aztán művese kezelésre volt szüksége. A B. Braun Avitum Hungary Zrt. ajkai dialízisközpontjába betegszállító hozza a kezelésekre.



Amióta így méregtelenítik a szervezetét, kellemes a közérzete. Csak a Cimino fisztula műtéti beültetésével volt gondja, mert a sebészek ugyan három ilyen speciális érszűkítőtetést is létesítettek a csukló felett az ütőér és a véna között, de egyik sem sikerült. Végül a mellkasán készítettek ilyen fisztulát.

Devecserben él a feleségével, van egy fiuk és két lányuk, mindannyian felnőttek. Bóka Imre otthon a kicsi kertjükben szokott tevékenykedni, emellett tévét néz, olvas; mikor, mihez van kedve.

**Garamvölgyi**

## Tájékoztató DVD vesebetegek és családtagjaik részére

Szervezetünk, a Vesebetegek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete tájékoztató DVD-t készített, amelyből megtudhatóak a különböző kezelési formák, abból a célból, hogy a beteg még a dialízis megkezdése előtt tudjon dönteni, hogy ő melyik kezelési formát választja. A DVD-t családtagjaival megnézve, reményeink szerint csökken az ismeretlentől való félelem, és a beteg felkészülten várhatja a kezelést.

Támogató a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának jogelődje, az Egészségügyi Minisztérium.



Az orvosi és filmes megvalósításhoz a nyíregyházi B.Braun Dialízis Centrum orvosi és szakmai személyzete is segítségünkre sietett *dr. Szegedi János* igazgató-főorvos úr vezetésével.

Köszönet illeti azokat az egyesületi tagokat is, akik szintén első szóra vállalták, hogy közreműködnek a film elkészítésében.

Minden érdeklődőnek szívesen adunk az elkészült anyagból!

**Kutasí Irén**  
Vesebetegek SzSzB Megyei Egyesületének elnöke

# Olyanok, mint egy nagy család

Kissé szorongva léptem be a Honvéd Kórházba. Már a bejáratnál katonai egyenruhás biztonsági őr igazított útba, aztán az útelágazásoknál újabb, előzékeny és segítőkész katonaruhások adtak szinte kézzől-kézre, amíg a kisvárosnyi labirintusban eljutottam az Állami Egészségügyi Központ I. épületében lévő, a nefrológiai osztályhoz tartozó dialízis központba.

Amikor a vizsgáló előtti váróhelyiségben lepakoltam, egyből a szemem hatósugarába került egy színes, A/2-es nagyságú plakát, amely három oszlopban, 15-15 pontban foglalja össze a vesebetegeknek: Mi ajánlott Önnek? Táplálékok. Mire kell odafigyelni? címszavakkal a legfontosabb tudnivalókat.

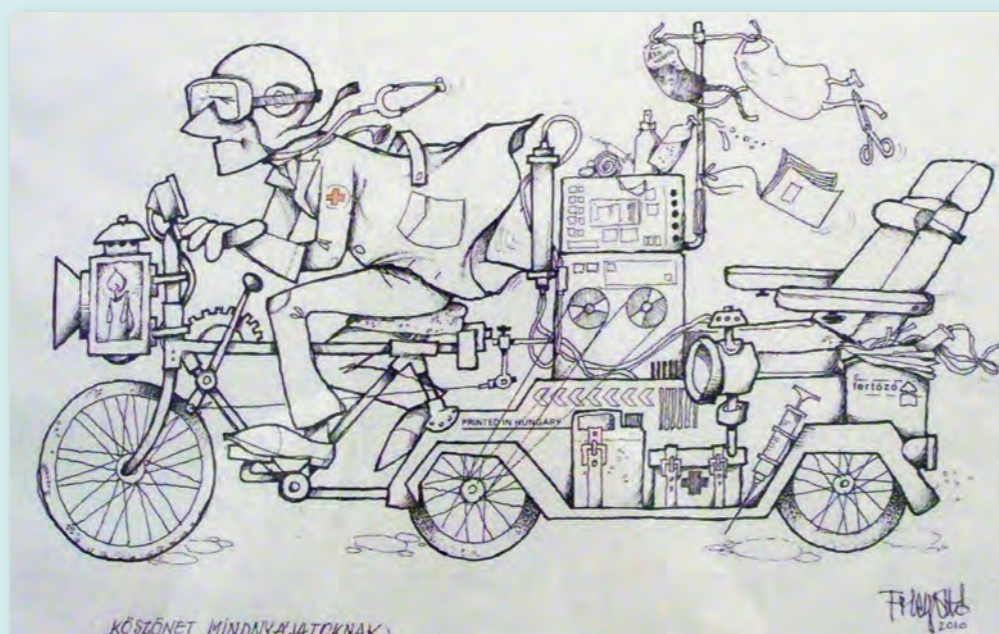
Az üres vizsgálóba lépve megláttam egy gyönyörű rajtot a falon, amelyet a hetente kétszer dialízisre járó Foky Ottó rajzfilmkészítő művész alkotott, egy gyönyörű idézzel megjelölve: „A szeretet az egyetlen dolog a földön, amiből minél többet adunk másnak, annál több marad nekünk is.” A folyosón is találtam még a nyolcvanas éveiben járó mester kitűnő rajzaiból, különösen „A dialízis hához megy” ragadta meg a fantáziámat.

A szokásos délutáni vizit után megérkezett beszélgető partnerem, Dr. Zsigmond György osztályvezető főorvos. Majd beinvitálta a főnővert, Fábíán Erikát, akivel majdnem három és fél évtizedes alkotó munka köti össze.

Mint később kiderült, szinte elválaszthatatlanok. Összetartó kollektívát kovácsoltak össze annak idején, több évtized alatt a MÁV Kórházban, majd az összevonást követően szinte mindenki követte őket mostani helyükre.

Bonyolult történet az itteni dialízis központ előélete, hallom a főorvostól. A lényege: az állami tulajdonban lévő honvédségi kórházban magáncégek

sora követte egymást, ők üzemeltették a dialízis állomást egészen az össze-



vonásig, sőt még utána is két évig.

Köztudott, hogy 2007. július 1-jétől jött létre az Állami Egészségügyi Központ négy fővárosi intézmény, az Orvos Továbbképző, a Honvéd, a BM és a MÁV Kórház összevonásával.

Dr. Zsigmond György pályázaton nyerte el az osztály és a dialízis központ vezetését. Akkor még két helyen működött művese állomás, itt és a MÁV Kórházban. A vezetés célja az volt, hogy csak egy legyen. A Honvéd Kórházban nagyobb volt a hely, ezért, amikor 2009. tavaszán lejárt a magáncéggel az üzemeltetési szerződés, nem hosszabbították meg. Hiába mentek lobbyzni, jegyzi meg a főnővér. Mert bizony nem nyugodtak bele,

hogyan ki lettek ebrudalva a zsíros állami pénzeket hozó helyről.

Tehát 2009. július 13-án, szombaton költöztek át a MÁV Kórházból és hétfőn, egy nap elteltével! már az itteni 60 és a magukkal „hozott” 50 vesebeteget is ellátták. Akkor 18 géppel, 3 műszakban szolgálták ki az idejárókat. A főorvos és a főnővér több esetben, a dátumokat és a számokat eltérően idézi, de végül is mindig megegyeznek valamilyen módon. Azóta 5 gépet kaptak, így már napjainkban a 23 dialízis géppel akár 138 beteget is el tudnának látni. Jelenleg 90 betegük van... Természetesen továbbra is ellátják az igényjogosult honvédeket, vasutasokat és rendvédelmi dolgozókat. Hozzájuk tartoznak a XIII. és a XV. kerület vesebetegei, valamint a IV. ke-

rület akut betegei is, sorolja a főorvos.

Nagy gonddal készítik fel a veseátültetésre alkalmas betegeket, mondja Fábíán Erika főnővér. Jelenleg tizenketten várnak vesére, öten pedig előkészítő szakaszban vannak, a vizsgálatokon vesznek részt. A hozzájuk járók közül mintegy 40 főnek a kora miatt nincs esélye a transzplantációra. Többen azért nem kerülhetnek sorra, mert szívbeteg.

Körbeinvitálnak vendéglátóim a művese állomáson. A főorvosnak és a főnővérnek láthatóan, jól érzékelhetően amolyan családfői tekintélye van.

Nemrég kapták meg a gépeken lévő az uzsonnát, a szendvicseket. Kérdő tekintetemre elmondja Erika, hogy az állami egészségügyben érdekes módon nyereséges a dialízis, ezért jut elemőzsiára is a kezelt betegeknek. Majszolják is jóízűen.

Az egyik megszólított, a 79 éves Dr. Herceg Ottó a hadseregben jogászként dolgozott. Nem látszik rajta a kora, derűsen viseli sorsát, és mint mondja, sok-sok öröme telik az unokáiban.

Amikor megérkeztem, azt láttam, hogy egy idős emberbe két oldalról karolnak a nővérek, és évődve kísérik be az egyik kezelő terembe, miközben közlik vele, hogy a szobában még három csinos hölgy vár rá. A bácsi boldogan lépegetett köztük be a szobába és megadóan foglalt helyet a fekhelyen, hogy becsövezze.

Egy másik kezelőben egy roppant derűs asszonyt látunk. Tóth Lászlóné 3 éve jár a kezelésre, mint mondja, és sokat tesz azért, hogy jó színben lássa a világot. Úgy gondolkodik, úgy él, úgy étkezik, hogy jól érezze magát,

összhangban legyen a helyzetével, önmagával, embertársaival, a családja tagjaival. Neki két fiú és két leányunokája van. Mióta művese kezelésre szorul, volt kint a fiánál Luxemburgban is, ahol szintén kitűnő dialízisben volt része, de azt mondja, az ittenit nem cserélné el azért a luxemburgiért.

Minden beteget név szerint ismer Erika, van hozzájuk kedves, évődő, vicces, mosolyt fakasztó szava. Deme Sándornak is újból feleségnek valót



ajánlgat a női betegek közül, aki mosolyogva fogadja szavait. Ő egy éve jár dialízisre, arra vár, hogy listára kerüljön, éppen holnap lesz az utolsó vizsgálata. (A beszélgetésre 2011. március 22-én került sor. A szerző) Sándor az édesanyjával él, le van százalékolva, így nem dolgozhat a beteg veséjével.

Körutunkat az emeleten, a nefrológiai osztályon folytatjuk.

Meglepően nagyok a kórtermek, zömében két ágyasok, de akad négy ágyas is, ahol éppen pihennek, étkeznek a beutaltak. Van, akinél látogatót zavartunk meg a beszélgetésben. Mert tulajdonképpen ide egész nap jöhetnek a látogatók.

Az orvosok nyolcan, és a nővérek – itt az osztályon tizen, a dialízis központban tizennégyen – szintén „nagycsaládként” viselkednek. Nem csoda, hiszen még az előző helyükön összecsiszolódtak. Volt rá módjuk, mert például, amikor Dr. Zsigmond Györgynek a MAHART vezérigazgatója volt a betege, hálából meghívta őt és munkatársait egy feledhetetlen hajókirándulásra a Dunán. Felfelé hajózáva megkerülték a Szentendrei-szigetet,

volt zenekar a hajón, műsort is adtak.

Szóval, jót bulizott a társaság. Igyekeztek minden évben egy hangulatos vacsorát rendezni. Fábíán Erika kapcsolatot keresett a Gundel étterem vezetőjével, aki az orvosok mellett még a vesebetegeket is meghívta egy kellemes vacsoraestre a Gundel pincéjébe. De vacsoráztak már a Sir Lancelot étteremben is.

Hirtelen kihívják Erikát az irodából. Izgatottan jön vissza és mondja, veserádó van, egyik kezelőjüknek találtak vesét!

De sajnos, nem kerülhet sor a műtétre, mert éppen gyógyszereket szed, valamilyen vírus támadta meg néhány napja... Pedig mennyire várták már ezt a napot valamennyien, különösen a betegük!

A hosszú és jóízű beszélgetésünk körutunk alatt észrevétlenül elrepült az idő. Fájó szívvel, de örömmel búcsúzom a főorvostól és a főnővértől a Honvéd Kórház dialízis állomásán, mert tudom, hogy a nagy családot összetartják.

Nem katonai drillel, hanem szeretettel, gondoskodással, emberséggel.

Timár Máttyás

# Szervre vár az erdész is

Tükör László nem túl beszédes ember. Pestiesen szólva olyan, akinek nehéz a szavába vágni. Meglehetősen szűkszavúan válaszol a kérdéseimre.

De amíg a hemodializáló gép dolgozik, van időnk beszélgetni.

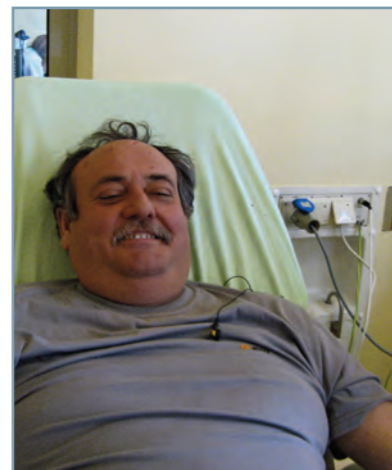
– Miként kezdődtek a bajok? – érdeklődtem a jókötésű férfitől.

– Öt évvel ezelőtt nagyon viszketni kezdett a bőröm. Elmentem a bőrgyógyászatra, kaptam különböző kenőcsöket, egyéb szereket, de csak nem jöttem rendbe.

Aztán a laboratóriumi vizsgálat kimutatta, hogy nem működnek jól a veséim és ez okozta a furcsa tüneteket.

– Mikor került művesegépre?

– Egy hónappal azután, hogy diagnosztizálták a betegségem. Tavaly felkerültem a transzplantációs várólistára is,



nagyon remélem, hogy meggyógyulok.

A Nemesahyban élő férfiről megtudom, hogy 33 esztendeje erdész.

Ma is járja az erdőt, szereti különleges munkáját. Amikor nem kell kezelésre jönnie a B.Braun ajkai dialízis központjába, otthon méhészkedik, pulykát, malacot nevel. Nem hagyja el magát, saját gépkocsival érkezik a kezelésekre.

Persze, még nem idős, hiszen csak 51 éves. Leánya diplomás bölcsész, most éppen állást keres. Ikerfiai még tanulnak.

A családtagjai először nagyon megijedtek, amikor kiderült krónikus betegsége, de amikor látták, hogy a kezelése hatására jobban van, megnyugodtak.

Most ők is várják, hogy a családfő szervhez jusson.

G.A.

# Vese Világnap Nyíregyházán

A Nemzetközi Nephrológiai Társaságok, és a Vesealapítványok Szövetsége magyar kezdeményezésre 2006-tól március minden második csütörtöki napját a Vese Világnapjának nevezte el.

Ehhez csatlakozva 2011. március 10-én a Vesebetegek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete a Nyír-Plázában kiállítást szervezett a felvilágosítás, a vesebetegség megelőzése érdekében.

A megnyitón részt vettek az egyesület tagjain kívül az Alterego Egyesület, mint házigazda, a Nyíregyházi Cukorbetegség Egyesülete, a Nyíregyházi ILCO Klub tagjai, a B.Braun Avitum Hungary Zrt munkatársai is.

A megjelenteket Kutasi Irén, az egyesület elnöke és Dankowszki



György a Nyír-Pláza igazgatója köszöntötte.

A kiállítást Dr. Angyal Sándor nefrológus főorvos, a Jósa András Oktató Kórház és a B.Braun Avitum Hungary Zrt. II.sz. Dialízis Centrumának orvosa nyitotta meg.

A média is szép számmal képviseltette magát a rendezvényen. A kiállításon, az érdeklődők tablók és szövegek segítségével képet és tájékoztatást

kaphattak a vesebetegségről, megelőzéséről, kezelésének módjairól, illetve betekintést nyerhettek a Vesebetegek Sz-Sz-B Megyei Egyesületének életébe is.

Ezen kívül mindenki számára elérhetővé váltak a különböző tájékoztató anyagok, úgymint: a B.Braun kiadásában megjelent Vese Világnap 2011 című kiskönyv, az egyesületünk kiadásában megjelent anyagok a Vesebetegségről I-II., tájékoztató CD és DVD, az NCA segítségével készített, egyesületünket bemutató szórólap. A programon az érdeklődők találkozhattak és elbeszélgethettek a vesebetegség különböző stádiumaiban lévő emberekkel is.

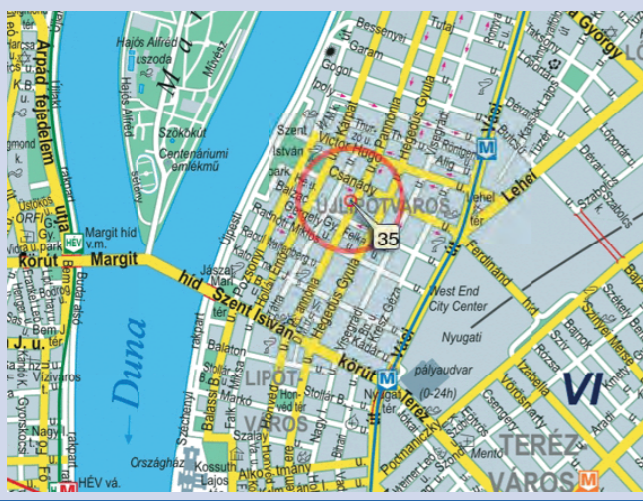
Kutasi Irén  
egyesületi elnök

Segítségképpen az érdeklődőknek, vagy akik még soha nem kaptak vesebetegként diétás tanácsadást, a következő lehetőséget ajánljuk:

## Egyéni diétás tanácsadás

Krónikus veseelégtelenségben ajánlott diétás javaslatok megvalósítására egyéni, ingyenes diétás tanácsadást tart Papp Rita

Helyszín:  
PANNÓNIA MAGÁNORVOSI CENTRUM  
1136 PANNÓNIA UTCA 35-37. FSZT. 2.



**FRESENIUS  
KABI**  
caring for life

A tanácsadásra kérjük, hozza magával utolsó zárójelentését és laboreredményeit. Ha szeretné, hozzátartozója is elkísérheti.

**Az ingyenes diétás tanácsadáson étkezési szokásainak megfelelő mennyiségi étrendi útmutatást, és ételkészítés-technológiai javaslatokat adunk.**

Kérésére további dietetikai gondozást biztosítunk megfelelő dietetikai tanácsadással.

**Óvjuk életét!**

## Egykor lovakat is patkolt

Nyolcvanegy esztendő Verrasztó József, akivel a B.Braun dialízis központjában találkoztunk. A kemeneshögyési idős férfiről, látva fizikumát, nehéz elhinni, hogy csaknem 42 éven át igen nehéz munkát végzett, kovácsként dolgozott.

– Megpatkoltam én a lovakat becsülettel – mondja a jókedélyű úr az ajkai művese állomáson. – Készítettem mezőgazdasági munkagépeket, meg is javítottam őket, ha kellett.

– Mikor vették észre a betegségét?

– Két éve, egy rutinellenőrzés során. Meg is lepődtem, mert semmilyen panaszom nem volt. Húsz évvel ezelőtt ugyan találtak köveket a bal vesémben, de akkor nem gondoltam, hogy egyszer még művesegépre kerülök.

– Hogyan telnek otthon a nyugdíjas napok?

– Kímélnem kell magamat, mivel három éve

szívritmus-szabályozót kaptam. Nem szabad nehéz fizikai munkát végezni. A fiamékkal lakom, van egy kis kerteském, abban szoktam kicsit dolgozni. Van két unokám és négy dédunokám, szép család vesz körül engem.

G.A.







## Üdülés Diósjenőn

A Haemobil Kft. által üzemeltetett **diósjenői** kempingben egész évben várják a vesebetegeket és családjaikat.

A dialízis helyben megoldott, csak Hepatitis B vírussal fertőzött betegeket nem tudnak fogadni.

Szállás konyhával, fürdőszobával felszerelt, 4 ágyas faházakban, napi költségük 3000 Ft/fő.

Jelentkezés a VORSZ irodában!

A Vesebetegek, Transzplantáltak és Barátaik Egyesülete ez évben 2011. augusztus 7-től 13-ig rendezi meg üdülőtáborát, amelyre SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT.

**Elhelyezés:** a **Balatonfővenyesi Kemping** 3-4 ágyas kulturált faházaiban közös zuhanyzóval és mellékhelyiséggel. Ágyneműt (lepedő, párna ill. paplanhuzat) mindenki hozzon magával! Aki esetleg elfelejti, annak a kemping tud biztosítani 500 Ft-os áron.

**Étkezés:** teljes ellátás (reggeli-ebéd-vacsora)

**Művесе-kezelés:** A művесе-kezelt résztvevők számára a veszprémi dialízis központ áll rendelkezésre. A kezelést, az oda-vissza utazást minden dializált a saját művесе-állomásán keresztül szervezze meg, lehetőleg hétfő-szerda-péntekre, mivel csütörtökön kirándulunk.

**Jelentkezési határidő:** 2010. július 30-ig, írásban **Poós Gergelyné** (06-30/212-8660), 2310 Szigetszentmiklós, Körös u. 16/A.

**A részvételi díj** nem változott!!! Felnőttek részére 38.000 Ft/fő/hét, gyermekek részére 36.000 Ft/fő/hét.

### Görögországi nyaralási lehetőség

Augusztus első hetében egy hetes üdülésre van lehetőség

**Görögországban**, Neiporiban.

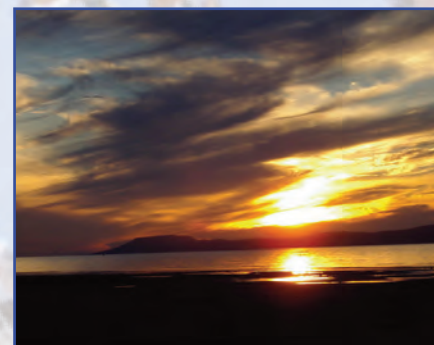
Részletes felvilágosítást a VORSZ irodában **Fehér Ildikónál**: 06-1/368-4002 vagy 06-20/535-8444 telefonszámon lehet kérni.

## Üdülési ajánlatok

**Ságváron**, Siófoktól 10 km-re, a domboldalon várja a pihenni vágyókat **Molnár Mária**, a Vesebetegek Siófoki Egyesületének elnöke. A 2 szobás nyaraló 4-6 főre bérelhető, konyha, fürdőszoba, 2 WC, és kert áll az üdülők rendelkezésére. Grillezni és bográcsozni is van lehetőség. Az itt pihenő vesebetegeket szívesen fogadja a siófoki dialízis állomás.

A bérleti díj 1000Ft/nap a betegeknek, 1500 Ft/nap a felnőtt hozzátartozóknak, és szintén 1000 Ft/nap fizetendő 14 éves korig.

Érdeklődési lehetőség: 06/84-317-756, vagy a 06-30/ 458-8631, vagy a 06-30/ 572-3196-os s telefonszámon.



**Siófokon** a Dialízis Központtól 2 km-re egy apartman kiadó 2-4 fő részére. 2 hálószoba, 1 fürdőszoba és 1 nappali várja a pihenni vágyókat. A felszerelt konyha, és a kerti grillezési lehetőség is segíti a teljes kikapcsolódást. Lehetőség van a gépkocsi zárt helyű parkolására is.

A bérleti díj

■ vesebetegeknek 2500 Ft/nap,

■ családtagoknak 3000 Ft/nap,

■ 14 éves korig 1400 Ft/nap.

Érdeklődni lehet a 06-84/322-040, valamint a 06-70/457-2983-as telefonszámon Marikánál.

## Lakókocsis nyaralás Alsóörsön

**Alsóörs** a Balaton partján, a Somlyó hegység lábánál elterülő festői szépségű falucska.

Az 1100 lelket számláló községben a kikapcsolódás minden feltétele adott: sétakocsikázás, lovaglás, vitorlázás, motorozás, biciklizés, kulturális programok.

A strand rendezett, fákkal borított, a fővenyes része kisgyerekes családok számára is kedvezően felszerelt, szolgáltatásai mozgáskorlátozottak számára is megközelíthetők és igénybe vehetők.

Ingyenes a parkolás az egész község területén!

[www.alsoors.hu](http://www.alsoors.hu)

Dialízis kezelési lehetőség előre egyeztetve Veszprémben elérhető

### Megközelítés:

■ A 71-es út mentén

Balatonfüredtől 10 km-re keletre.

■ Vonattal a Székesfehérvár-Tapolca vonalon találjuk.

■ Veszprémből közvetlen autóbuszjárata van.

### A kemping

Az Alsóörsi Riviéra Kemping közvetlenül a parton, a strand szomszédságában található, melyre a kemping ingyenes átjárást biztosít vendégeinek. Ebben a meghitt családi légkörű kempingben nyújtunk pihenési lehetőséget az idelátogató vendégeinknek.

A tulajdonunkban lévő lakókocsit tudjuk a nyaralni vágyók rendelkezésére bocsátani, amely 5 fő részére kényelmes elhelyezést biztosít.

A mosogatósi, mosási és fürdési lehetőség a kemping két új, igényes vizesblokkjában van kialakítva.

Szép, igényes környezetben tölthetik el felejthetetlen nyaralásukat.

Vásárlási lehetőség 100-300 m, vasút- és buszmegálló 900 m, Alsóörs központja 800 m.

### A lakókocsi

A kempingben lévő lakókocsi 5 fő részére biztosít kényelmes elhelyezést. A lakókocsiban van kialakítva a pihenési, alvási lehetőség, kettő, egymástól elkülönített kényelmes franciaágygal és egy egyszemélyes ágygal. Mindegyikhez tartozik paplan és párna (huzat nélkül). Beépített

szekrény szolgál csomagok és ruhák tárolására.

A lakókocsihoz tartozó elősátorban van lehetőség a főzésre és az étkezésre. Itt található az étkezőasztal székekkel, a villany főzőlap, edények, evőeszközök, poharak, valamint hűtőszekrény, mikrosütő, melegszendvics-sütő, kenyérpíró, továbbá kávé- és tea-főző.

A lakókocsi mellett egy személyautó par-

kolhat. Gyerekek részére kerti játékokat tudunk biztosítani.

A klímás lakókocsink 20 m-re helyezkedik el vízparttól!!

### Árak:

■ Június és aug. második fele: 5500 Ft/éj/lakókocsi

■ Július és aug. első fele: 7500 Ft/éj/lakókocsi

■ Szeptember: 4000 Ft/éj/lakókocsi

Az árak tartalmazzák 5 fő teljes kempingdíját, korlátlan villany, és hideg-melegvíz használatot, a parkolást egy gépkocsi számára közvetlenül a lakókocsinál, és a korlátlan, díjmentes átjárást a szomszédos strandra.

Az árak nem tartalmazzák az idegenforgalmi adót, amelyet távozáskor kell a megfizetni a kemping recepciójánál! Mértéke: 400 Ft/éj/fő (18 év alatt díjtalan)

### Foglaló:

10000 Ft 1 hét lefoglalása esetén

Csurgóné Szentpéteri Szilvia

tel: 0670 948-1975

E-mail: [cs.szentpeteri.szilvia@gmail.com](mailto:cs.szentpeteri.szilvia@gmail.com)

# Zoltán György, a magyar művese ellátás (egyik) úttörője

Március közepén ünnepélyes keretek között búcsúztatta Zoltán Györgyöt, a cég korábbi magyarországi ügyvezető igazgatóját a Fresenius Medical Care.

**K**ét évtized aktív munkáját, a magyar művese ellátás érdekében végzett tevékenységét méltatták azok a kollégák és barátok, akik március 11-én összegyűltek Balatonalmádiban, hogy Zoltán Györgyöt ünnepeljék.

A Fresenius Medical Care korábbi ügyvezető igazgatója tavaly tavasszal adta át a stafétabotot utódának Berkes Attilának, de azóta is a cég tanácsadója maradt, és nem szakadt el a szakmától: elnökként aktívan irányítja a Nephrológiai Szolgáltatók Egyesületének tevékenységét.

A Fresenius és a művese ellátás magyarországi története a nyolcvanas években kezdődött, amikor a Zoltán György által irányított kereskedelmi iroda néhány dializáló gépet értékesített megyei kórházaknak. Akkor még nem létezett Magyarországon egyetemleges művese ellátás, csak egy szűk csoport részesülhetett abban a „szerencsében”, hogy életfenntartó kezelésben vegyen részt. Sok olyan krónikus beteget viszont eltanácsoltak a kezeléstől, akiket ma minden további nélkül felvennének a dialízis ellátásba.

Ma, húsz évvel később, egy nemzetközi viszonylatban is kiváló ellátást nyújtó, a legmodernebb szakmai és minőségügyi elveknek megfelelő ellátórendszer nyújt országsszerte átfogó szolgáltatást a több, mint 6000, vesepótló kezelésben részesülő beteg számára.

A két időpont között, Zoltán György aktív közreműködésével, a szakorvosok és nővérek áldozatos munkájával, a piacon működő több művese szolgáltatóval együtt, egy olyan rendszer jött létre, amelyben a legmagasabb szakmai szabványok szerint, egyedülálló egészségügyi minőség-irányítási alapelvek mellett, nagy biztonsággal folyik az országos dialízis tevékenység.

Közel kétszáz munkatárs, kolléga és barát jött el az eseményre, hogy együtt méltathassák Zoltán Györgyöt, és közösen emlékezzenek az elmúlt évtizedekre. A meghívot-

tak között jelen volt *Perner Ferenc* professzor, a Semmelweis Egye-



tem nyugalmazott egyetemi tanára, *Fabók József*, a B. Braun Avitum dialízis szolgáltató korábbi vezetője, mai főtanácsosa, *Budaházy Emil*, a budapesti Péterfy Sándor utcai Kórház korábbi főigazgatója, *Langer Róbert* professzor, a Semmelweis Egyetem Transzplantációs és Sebészeti Klinikájának igazgatója, vesebeteg szervezetek vezető képviselői és számtalan harcostárs, akik együtt dolgoztak és küzdöttek a magyar művese ellátás felépítéséért.

Az egészségügyi döntéshozókhoz eljutó KÓRHÁZ szaklap különdíjnyertesét szentelt Zoltán György munkásságának, „Zoltán György, az Ember” címmel, amelyben összegyűjtötték az elmúlt években vele készült beszélgetéseket, valamint egy új interjút is készítettek: Zoltán György és a művese ellátás múltjáról, jelenéről és jövőjéről.

*Dr. Szepesi András*, a KÓRHÁZ szaklap főszerkesztője a



következőket fogalmazta meg laudációjában: „Nem mondom, sok csalódás is érhetett, a sűrűn változó koncepciók és a sűrűn jelentkező pénzügyi megszorítások közepette. De ezek se tudták kikezdeni rugalmasságát, örök optimizmusát, hitét az emberben, a jobbító szándékok győzelmében.”

Nemcsak a kollégák, barátok és harcostársak készültek jókívánságokkal, ajándékokkal, amelyeket át is adtak az ünnepeltnek, hanem Zoltán György is hozott ajándékot: az elmúlt évtizedek tevékenységéről egy pergő, 20 perces filmet láthattak a vendégek, amelyben folyamatosan váltották egymást a videójelenetek és a fotómontázsok, bemutatva a magyar művese ellátás hőskorának jellemzőit, az elmúlt húsz év eseményeit.

A filmet követően az ünnepelt szólította a színpadra barátait és kollégáit, akiknek egy-egy személyre szóló borral, és néhány szép mondattal köszönte meg a közös munkát. Ezt követően *Marót Viki* és a Nova Kultúrzenekar majd a Deciband szórakoztatta a vendégeket a késő éjszakába nyúlóan.

Visszafogott és elegáns ünneplésen vehettünk részt, amelynek két jelentős pillanata volt: amikor *Fabók József*, a nagy versenytárs, a B. Braun Avitum főtanácsosa kapott ajándékot az ünnepelttől, illetve amikor *Perner Ferenc* professzor, a Transzplantációs és Sebészeti Klinika 100 éves évfordulójára készült bronz plakettjét átadva kifejtette: a művese szolgáltatás és a veseátültetés kéz a kézben jár, hiszen minőségi művese ellátás nélkül nem létezik minőségi transzplantáció.

Összefoglalónkkal mi is szeretnénk a Vesevilág hasábjain gratulálni Zoltán Györgynek, és megköszönni mindazt, amit az elmúlt években értünk, a magyar vesebetegekért tett.

**Zöldi Péter**

# Csökkenti a stroke kockázatát az új véralvadásgátló

A véralvadásgátló medicinának sorában újabb és újabb hatásos készítmények jelennek meg. Az Amerikai Kardiológiai Kollégium legutóbbi tudományos ülésén bemutatott vizsgálati adatok szerint főként a pitvarfibrilláló, (szívritmuszavar e fajtájával küzdő) betegek esetében jelent jó lehetőséget az új készítmény. Ugyanis a korábban alkalmazott, hasonló hatású gyógyszereknél nagyobb mértékben, a betegek stroke rizikójától függetlenül csökkenti a stroke kockázatát.

A gyógyszer Magyarországon sem ismeretlen, *dr. Zámolyi Károly*, a Bajcsy-Zsilinszky Kórház IV. Belgyógyászati osztályának vezető főorvosa elmondása szerint már be is mutatták Balatonfüreden, a kardiológusok kongresszusán.

– Nem csupán elméleti bemutatásán van túl, mert bizonyos protézis- (csípő, térd) műtétek esetében eredményesen alkalmazzák is az ilyenkor gyakran előforduló embólia kivédésére. Az amerikai tanulmány kimondottan a szívpitvarfibrillációs eseteknél elemzi a gyógyszer hatását, ami bizonyítottan rendkívül kedvező.

Napjainkban az embereknek egy százaléka, de 80 éves kor felett 10 százaléka szenved valamilyen szívritmuszavarban. Ennek következtében fokozott vérrögképződés alakul ki, ami akár hétszeresére is növelheti a stroke veszélyét, ezért kell ezeket folyamatosan véralvadásgátlóval kezelni.

Az új, részletes adatokkal alátámasztott vizsgálatsorozat éppen azt igazolta, hogy ez a könnyen kezelhető,

szájon át adható gyógyszer – a betegek stroke rizikójától függetlenül – csökkentette a stroke, embolia, valamint a koponyaúri vérzések kialakulását.

– *Ön szerint a többi hasonló céllal kifejlesztett véralvadásgátló gyógyszerrel szemben mi a legfőbb előnye, „mit tud” ez a tableta?*

– A pitvarfibrilláció következtében évente mintegy 3 millió ember szenved el a világban stroke-ot, amiről tudjuk, hogy súlyos, maradandó károsodást okozó, gyakran halállal végződő betegség.

Az egészségügyi szakemberek, és a betegek érthető módon, évek óta szorgalmazzák olyan gyógyszer piacra kerülését, ami a stroke megelőzésében segít. Ennek a készítménynek nagy előnye, hogy a betegnek nem kell havonta laboratóriumi kontrollra járnia, tehát egy kényelmes, praktikus, hatékony medicináról beszélünk.

Ami hátrányára írható, az a meglehetősen magas ára. Mint a társadalombiztosítás által nem támogatott gyógyszer, bizony megterheli a betegek pénztárcáját.

De remény van arra, hogy később, ha használata általánossá válik, és kedvező hatásai a betegszám csökkenésében mutatkoznak meg, akkor az illetékesek mérlegelni fogják támogatását, hiszen egy népbetegség megelőzésével minden bizonnyal hosszú távon megtakarítást jelent az egészségügyi kassza számára.

**L. Gy.**

## 2 naponta új életet kapok...

Zimankós, szürke délutánon találkoztunk *Hartai Andrással* a Fresenius Klinika Szépvölgyi úti betegvárójában. Amikor beléptünk az épületbe, tekintetünkkel idős, gyenge, kicsit megfáradt urat kerestünk, de legnagyobb meglepetésünkre egy napbarnított, felhőtlen tekintetű, dinamikus úriember mutatkozott be mosolyogva, akiről inkább azt hihetnénk, hogy éppen most érkezett egy hosszabb nyaralásból, mintsem, hogy az évek óta tartó, 2 naponta ismétlődő művekezelésre vár.

Egészen elképzelhetetlennek tűnik. Még most is. Életszeretete, tekintetének élénk fiatalossága magával ragadó. Nagy szeretettel és büszkeséggel mesélt munkájáról, amely ma is élete egyik „szerelme”, szenvedélye és hajtóereje:

– Gépészmérnök vagyok, műszaki fejlesztés területén kezdtem dolgozni a Magyar Optikai Művekben. Majd az Elektro Akusztikai gyárban tevékenykedtem. Ezalatt a gyár több mint hatvan rádió- és televízióház hangtechnikai berendezését építettem ki. Nagyon büszke vagyok arra, hogy az 1980-as moszkvai olimpiára minden hangtechnikát IC megoldással mi szállítottunk. Később az OMFB elektronikai főosztályán dolgoztam. 1993 óta a Magyar Űrkutatási Iroda K+F menedzseri munkáiban veszek részt. A MŰI szorosán együtt dolgozik az ESÁ-val (Európai Űrügynökség, székhelye Párizsban van), valamint a NASA-val (Amerikai Légügyi és Űrhajózási Hivatal). Az országban található mintegy harminc űrkutató bázissal szoros kapcsolatot

tartunk, naprakészen ismerjük az ott dolgozók fejlesztési munkáit. 1993 óta a K+F pályázatok adminisztratív munkáit is ellátom (előképzítés, zsűriztetés, a felügyelő miniszternek szóló javaslatok kidolgozása, a megvalósítás ellenőrzése és a zárás koordinálása). Ez éves szinten mintegy 40-60 pályázatot jelent.

**– Meséljen kicsit a kezdetekről, honnan ez a szemlélet, ez a kifogyhatatlan energia, ez a sosem múló szenvedély a munkája és az élet iránt?**

– Népi kollégistaként – ami akkor egy teljesen új kezdeményezés volt Magyarországon – kiváló lehetőség nyílt a tanulásra. A magyar népi kollégiumi mozgalom egyike volt a XX. század legsikeresebb pedagógiai kísérleteinek. A népi kollégiumi eszme az 1930-as években született meg a népi írók, falukutatók által feltárt rendkívül nehéz viszonyok hatására. A bentlakásos internátus létesítésével meg akarták teremteni a tanulás, az értelmiségivé válás esélyét a szegény sorsú, paraszti származású gyerekeknek. Maga a népi kollégiumi mozgalom a 1940-es évek elején indult, és rövid virágzás után az évtized végére be is fejeződött. Még e rövid időszak ellenére is a hatása máig érezhető, hiszen rengeteg kiváló ember került ki az egykori kollégisták közül. Akkoriban mi ezzel történelmet csináltunk, hiszen egy év alatt 110 kollégiumot hoztunk létre, és néhány év során a paraszti származású egyetemi hallgatók aránya 0,2%-ról 5,5%-ra nőtt.

Persze a családi „örökség” is rengeteget számít. Rendkívül szerencsés va-



gyok a génjeim miatt, mert „strapabíró paraszt szülőktől” származom, mindketten 80 év feletti kort éltek meg. Van is családi körben jól ismert anekdota édesanyámról. Azt mondták róla annak idején: „Jó szegény feleség lenne belőle, olyan szívós!”

**– Mikor és hogyan derült ki, hogy komoly probléma van a veséjével?**

– Vesebetegségemről 2002-ben szerztem tudomást. Évekig szedtem gyógyszert és szigorúan kellett diétáznom, aminek betartásában rengeteget segített feleségem, aki kiváló szociológus, de bátran állíthatom, hogy mellettem épp ilyen kiváló diétás nővérré képezte ki magát, autodidakta módon az elmúlt évek alatt. Neki köszönhetem, hogy megfelelő diétával és kie-

gészítő gyógyszereléssel hosszú évekig dialízis nélkül is sikerült lassítani a betegségem előrehaladását.

2009-ben azonban olyan eredményeket kaptam kézhez, amelyek kizárták, hogy továbbra is diétával és gyógyszerekkel kezeljük a betegségemet és hirtelen át kellett állni a dialízisre.

Ennek részleteiről fiam, aki belgyógyász főorvos és *dr. Árkossy Ottó*, az intézmény igazgatója együttesen beszélgettek el velem, ami számomra nagyon sokat jelentett, mert bizony el kell ismernem, hogy elképzelhetetlennek tűnt, hogyan fogom élni a normális, megszokott, aktív életemet a dialízis mellett. Hitetlenkedve hallgattam, hogy több száz ember dolgozik aktívan a fővárosban úgy, hogy 2-3 naponta dialízisre járnak.

Azt gondoltam, ez képtelenség. De nem volt más választásom és mivel az életemet szerettem volna ugyanúgy élni, mint azelőtt; végig gondoltam, mi az a tevékenységem, amelyiknek a helyére beiktathatom ezt a 4 órás kezelést heti 3 alkalommal. Úgy döntöttem, hogy a szabadidőmből „csípek le” erre a célra. Így tökéletes egyensúlyt alakíthattam ki a munka, család és a szabadidő terén. Egy héten háromszor járok dialízisre, ami alkalmanként 4 óra 10 perces kezelést jelent. Azért választottam a 3. műszakot, mert leginkább ez integrálható be a napjaimba.

**– Van olyan területe az életének, amit szigorúan meg kellett változtatni, esetleg be kellett fejeznie?**

**Hogy áll például a sporttal? Feltelezem, minden napi része az életének, de a korábbi intenzitást kicsit talán csökkenteni kellett?**

– A sport végigkísérte az életemet, de nem verseny-, hanem hobbiszinten. Korábban atletizáltam, túráztam. Fiaaton rúdugrásban is jeleskedtem.

Egy nagyon kedves akkori történet, hogy néha egy egészen „pici” egyéni teljesítmény is hozzájárulhat a csapat nagy eredményéhez. 1943-ban a Műegyetem csapata (MAFC) nyerte meg az országos rúdugró atlétikai bajnokságot. A csapatban több csúcstartó volt, de a győzelemhez az a pár centi kellett, amelynek a teljesítése rám várt. Mostanában pedig úgy tartom magam egyensúlyban, hogy rendszeresen sétálok, járom a természetet – ez mindig is hozzátartozott az életemhez, és most sem jelent megterhelést számomra.

Tudja, nekem az élet felértékelődött, amióta dialízisre járok, mert mi 2 napi adagokban kapjuk az életet. Nagyon nagy dolog ez! A tudomány rengeteget fejlődött ezen a téren is az elmúlt években, és ez lehetővé teszi, hogy akkor is teljes értékű életet éljünk, ha valami végleg elromlott a szervezetünkben.

**– Milyen kapcsolatok, barátságok alakulnak ki az itt eltöltött hosszú délutánokon a kezelésre járók között? Elnézést, hogy így fogalmazok, de Önt látva képtelen vagyok a beteg kifejezést használni, hiszen vitalitása, kisugárzása olyan magával ragadó, ami mindannyiunk számára példaértékű.**

– Nagyon sok kedves emberrel ismerkedtem meg, és közösen drukkolunk az 50 év alattiaknak, hogy mielőbb lehetőségük nyíljon a sikeres transzplantációra. Nem régen egy 35 éves fiatalember kapott új vesét és nagyon boldogok vagyunk, hogy jól van, és tökéletesen befogadta a szervezete az új vesét.

Na és a nővéreké...! Hát ők az én anygalaím! Azt a kedvességet, türelmet és vidámságot, amit tőlük kapunk, azt nehéz lenne szavakkal leírni.

Egyébként amióta a dialízisre járok, kevésbé szigorú diétát kell tartanom. Havonta szigorúan ellenőrzik a nátrium- és foszforszintet a véremben, mert ez akét anyag nem ürül ki a dialízis során. Ezért furcsa módon el kell kerülnöm néhány olyan ételt, ami máskor számára nagyon egészséges, ilyenek például a zöldségek és a halak. Nagyon fontos, hogy a súlyomat szigorúan tartanom kell, ebben nincs engedély. Azt azért elárulom, hogy a feleségem istenien főz – természetesen szem előtt tartva a diétám szabályait, így bátran jóllakhatok.

A dialízis nem korlátoz az életemben, mind a családi, mind a szakmai munkámra jut idő. Azok közé a szerencsések közé tartozom, akiknek munkájára ezidáig igényt tartottak. Úgy látszik, hogy a széleskörű fejlesztési tapasztalatok még most is hasznosíthatóak. Hiszem és vallom, hogy az ember akkor él teljes és harmonikus életet, ha az alkotó tevékenység végigkíséri az életét. Azt hiszem, ezt így a 87. évemben bátran kijelenthetem, hiszen ezt az „útravalót” adom át gyermekeimnek és unokáimnak is, akikre rendkívül büszke vagyok. Egyik fiam belgyógyász főorvos, aki éppen úgy, mint én, elhivatottsággal és szenvedéllyel végzi munkáját, nemkülönben a két idősebb unokám, akik jogászok. A közeljövőben érettségiző unokáim is ezt az életfilozófiát teszik magukévá, hiszen ez nálunk „családi örökség”. A legfiatalabb unokánk a napokban fog megszületni, alig várom, hogy a kezében tarthassam

Hartai úr az órájára pillantott, – ekkor vettük észre, hogy elrepült az idő – mosolyogva búcsúzott és fürge léptekkel indult, hogy felkészüljön a következő kezelésre.

# Ha az ember pozitívan gondolkozik

Diósjenőn találkoztunk, amikor kisbabáját vitte bemutatni vesebeteg társainak. Feleségével és kisfiával három boldog embert volt szerencsém megismerni a 31 esztendő *Szathmáry István* családjában. Teljes őszinteséggel beszélt betegségéről, a házasi élet kényesnek vélt kérdéseiről, a CAPD eljárásról – és fergeteges boldogságáról, amikor megszületett kisfia.

A hallgatóság sorában olyan veseelégtelenséggel küzdő betegek voltak, akik éppen választás előtt álltak. Dialízis vagy otthoni, hasi méregtelenítés, azaz CAPD.

Sokuk gondolkodásában elkeseredettség, némi pesszimizmus munkált, féltek a jövőtől, a megváltozott lélettől.

És akkor, íme, itt egy fiatal ember, aki úgy beszél a betegségről, a kezeléssel, mintha az egy egyszerű fogfájás volna. Így is lehet élni? Így is lehet gondolkodni? Csodáltuk őt. Optimizmusát, pozitív hozzáállását. Tanultunk tőle. Emberséget, szeretetet, józan gondolkodást. Ekként emlékezik betegségének kezdetére, a közelmúltra.

– 2005-től jelentkeztek a különféle panaszaim. Lábfájás, ízületi panaszok jelentkeztek, de nem gondolt senki veseelégtelenségre. A körzeti orvos mindenhol elküldött, a fogászattól a reumatológiáig, s az urológus talált is egy kis vesegyulladás. Megkaptam a szokásos antibiotikumot, mely kezelés helyesnek is tűnt, hiszen a kontroll negatív eredményt mutatott. Mindez 3 hétig tartott, ekkor befejeztem a betegállományosítást, és visszamentem a

műanyagüzembe. Ámde volt egy kardiológiai beutalóm, amelyre 7 hónap múlva kellett elmennem.

El is mentem rendesen, pontosan 2006. decemberében, s ott nagy meglepetésemre az orvos kijelentette, hogy túlságosan gyorsan ver a szívem.



Januárban kellett újabb vizsgálatra jelentkezni, ám ekkor már haza sem engedtek a kardiológiáról, hanem rögtön mentő vitt a Margit Kórházba, s elkezdődött a művese kezelése. Rögvest le is vettek rólam – 8 óra alatt – 5 liter vizet! Utólag derült ki, hogy életveszélyben voltam. A 2. napon elárult a főorvos asszony, hogy nagyon izgulok értem. De én megnyugtattam, hogy addig nem halok meg, míg nincs gyermekem!

– Ekkor 3 hónapig koptatta a kórházi ágyat. Mi mindenen esett át?

– Mindent kipróbáltam. No, nem jószántamból, hanem a jövőm érdekében. Legalább ötvisszer vettem tőlem ezidő alatt vért, de volt kanül beültetés, plazmaferezis. Van egy jó sztorim a kanül műtétről. Ugyan az ápolónő felkészített a folyamatra, csak ép-

pen azt nem mondta el, hogy ez műtéti úton történik. Így, amikor megláttam a szikét, majd kiugrottam a bőrömből. No, és a bőr sercegése, amikor felvágják! Hát, azt sohasem fogom elfelejteni. A hangja ma is itt van a fülemben. S amikor kifolyt a vérem, majdnem elájultam. Így kapott el a főorvos úr, különben a padlón végeztem volna.

– Három hónap, az nagyon hosszú idő. Hétféteken hazamehetett?

– Sajnos, nem. De a nejem naponta bejött hozzám. Igaz, albérletben laktunk, kevés volt a pénzünk, de ő sohasem hagyta ki a látogatást. Tartotta bennem a lelket.

– Kellett?  
– Hát persze. Gondolja csak

el, amikor azt taglalták, hogy melyik kezeléssel van több esélyem a túlélésre?! S hogy mennyi időm van hátra?! De én kijelentettem, még fiatal vagyok, gyermeket akarok!!!! Így aztán a CAPD mellett döntöttünk. Három éve, 2007. márciusában elkezdtem a hasi méregtelenítést. Naponta négy-szer cserélem a folyadékot, s ugyan leszállékolt nyugdíjas vagyok, otthon minden házimunkát elvégzek, sőt, még kertészkedek is.

– Mikor jött a kis Szabolcs?

– Már a kezelés elején ajánlották a spermabankot, és én elfogadtam a tanácsot, hiszen mindenképpen szeretnénk volna gyermeket. El is mentem a Krióhoz, befizettem a mélyfagyasztást, de közben normál házasi életet élünk. S egyszer csak azzal fogad Hajnalka, a feleségem, hogy

megfogant. Gondolhatja, hogy milyen boldog voltam! Aztán megszületett a kisfiam.

– Jól tudom, hogy a névadás Polner főorvos úrhoz fűződik?

– No, ennek is története van. Valamilyen okból a főorvos úr mindig Szabolcsnak szólított engem. Már ő maga is nevetett ezen a nyelvbörlésen, de végül rám ragadt a Szabolcs név. Aztán, amikor kiderült, hogy a baba kisfiú lesz, elhatároztuk a nejemmel, hogy Szabolcsnak nevezzük. Szathmáry Szabolcs lett a neve. Most már jár, gügyög, és állandóan nevet. Bevallom, ő a család mindene.

– Ma is igénybe veszi a spermabank szolgáltatást?

– Nem, felmondtam. Miután bebizonyosodott, hogy fogamzóképes vagyok a CAPD mellett is, felmondtam a szolgáltatást. Meg amúgy is, elég



sokba került... De a gyerekprojekt újra működik. Időszerű már Szabolcsnak egy kistestvére!

– Hogyan telnek a napjai?  
– Ha tehetném, megtoldanám a 24 órát! Annyi tennivalóm van a háztartásban és a kertben, hogy elkelne még néhány óra ráadás. Persze, a betegség miatt lassabban is dolgo-

zom, mint régen, no és ott vannak a kezelések. Mindez időbe telik. A párom a gyerekekkel foglalkozik, én a házimunkával. Kis konyhakertünk van, ahol megpróbálok néhány finomságot termesztetni. Sajnos, sem a ház, sem a kert nem a miénk, egy nagyon jó barátunk adta bérbe. Illetve, nincs is bérleti díj, csupán a rezsit kell kifizetnünk. Hát, ilyen emberek is vannak! Csodálkozom még, hogy ilyen vígkedélyű ember vagyok? Hiszen körülöttem csak jószág, szeretet, vidámság van! Vagy legalábbis, én csak ezt veszem észre. Pozitívan állok a dolgokhoz.

Dunay Csilla



## A legnagyobb gép mellé kéredzkedett

Sinka Lajosné Horváth Annyalka öt éve lett vesebeteg. Ma is pontosan emlékszik arra, mi történt, amikor a már szinte elviselhetetlen panaszaiával orvoshoz fordult.

– A fiam szabadnapos volt éppen, el is vitt az orvoshoz, aki már nem engedett hazamenni, azt mondta, nyomban be kell feküdnöm a kórházba – meséli Ajkán, a B.Braun Avitum Hungary Zrt. 17 számú dialízis központjában. – Akkorra már nagyon gyenge voltam.

Lefogytam 48 kilóra, de a lábaim dagadtak. S ha még csak megdagadtak volna! Folyadék szivárgott belőlük, alig bírtam menni. Nem volt vizeletem, súlyos állapotba kerültem. Aztán megkaptam az első művese kezelést és



rögtön jobban lettem. Nem kell diétáznom, de a folyadékfogyasztásra ügyelnem kell. Vigyázok is most már, örülök, hogy a nagy baj elmúlt végre.

A kedves ajkai asszony azt is elárulja, hogy júliusban lesz 83 esztendő. Nem volt könnyű élete, hiszen mindig

sokat dolgozott. A dobozgyárban hatalmas gépeket kezelte közel másfél évtizeden át.

– F fiatal voltam és még én kértem, hogy tegyenek a legnagyobb gép mellé, mert akkor több pénz lesz a borítékban – mondotta. – Aztán nyugdíjba mentem, otthon tevékenykedtem a ház körül, a kertben. Férjemmel csendesen élünk Ajkán, van egy fiunk és egy lányunk, akik négy unokával és két dédunokával ajándékoztak meg

bennünket. Szerencsére ők is a városban laknak. A fiunk minden nap meglátogat. Itt, a művese állomáson nagyon kedvesek az orvosok és a nővérek egyaránt. A kezelés óráit igyekeznek elviselhetővé tenni számunkra.

Garamvölgyi Annamária

# Látogasson el Budapest földalatti virágoskertjébe!

Nyílván kevesen tudják a kedves olvasók közül, hogy Budapestet a barlangok fővárosának is tartják. Ugyanis sehol a világon nincs ennyi barlang egy adott ország fővárosában, mint nálunk. A kék 29-es autóbusszal a Szentlélek térről indulva, például tíz megállónyira van csupán a megújult Szemlő-hegyi barlang.

2011. március 21-én adták át a barlang új látogatóközpontját, interaktív barlangtani és barlangkutatókat, barlangi mentőket, bemutató kiállítását, a geológiai bemutatóközpontját, a barlang felett lévő csodálatos tanösvényeit is. Mindezt egy határokon átnyúló program, valamint magyar-szlovák együttműködés keretében, 130 millió forintból tették.

Több barlangban jártam már a világban, de ilyet, mint a Szemlő-hegyi még sehol nem láttam, ugyanis egy részét a mozgássérültek kerekesszékekkel és a babakocsival érkezők is megtekinthetik. Ugyanis az itt kialakított sima betonfelületen nagyszerűen közlekedhetnek a föld mélyén. E sorok írójának egy 28 éves mozgássérült nagylánya van, aki még soha nem juthatott el ilyen jellegű barlangba a kerekesszékek miatt. Most esélye nyílt erre is. Akárcsak a vakoknak, a hallókészülékkel érkezőknek, mert több helyen, a barlangban és a barlang feletti tanösvényen is a vakok írásával helyeztek el bemutató táblákat, sőt az egyik tanösvényen egy domborművet is találunk, a budapesti barlangok feltűntetésével.



A barlang bejáratát feltűnő felirat jelzi



Az úgynevezett borsókövek egy lenyűgöző fürtje

Az 1930-ban felfedezett Szemlő-hegyi barlangot 1986 őszétől lehet igazán látogatni. A Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság által üzemeltetett, főleg gyermekek által látogatott hévizes barlangot „Budapest földalatti virágoskertjének” nevezik. Joggal, hiszem a fenyőfára, a szőlőfürtre, a karfiolra emlékeztető borsóképződmények is ezt bizonyítják. De van itt jegesmedvére és boszorkányra hasonlító alakzat is. A barlang vezetője ez utóbbit, a boszorkányra hasonlító alakzat is. A barlang vezetője ez utóbbit, a boszorkányra hasonlító alakzat is. A barlang vezetője ez utóbbit, a boszorkányra hasonlító alakzat is.



A Szemlő-hegyi barlang egyik híressége a boszorkánynak nevezett alakzat

képzlet határtalan, mindenki azt gondol, amit lát az egyes alakzatban. Én például, amikor a fotóimat alaposan átnéztem, egy vaddisznófejet és egy aprócska, négy lábú, meghatározhatatlan fajú ragadozót is találtam. Ebben a barlangban cseppköre kevésbé számíthatnak a látogatók. Illetve újabban úgynevezett beton-cseppkő képződött már, olyan, mint másutt a spagetti cseppkő. Az egyes hasadékok, sziklaképződmények megerősítésére elhelyezett betonon keletkeztek, jóval rövidebb idő alatt, mint az igen apró, alig 1-2 cm-es eredeti cseppkövek, amelyek alig-alig látszanak még, hallottuk *Balázs Andreától*, a barlangot üzemeltetők vezetőjétől.

Egyébként a Szemlő-hegyi barlang egész évben látogatható. Szakképzett vezetők, barlangászok, barlangi mentők, tanáreberek segítenek eligazodni a látnivalókban.



A bejárat akadálymentesített, mozgássérültek is látogathatják a barlangot



Indulás az újonnan megnyitott tanösvényre

Szívesen rendeznek itt évente Mikulás napi ünnepséget, ilyenkor a nagyszakállú a 45 méter mély liftaknán ereszkedik alá ajándékaival.

De születésnapit és esküvőt is tartanak itt. Balázs Andrea is itt tartotta az esküvőjét, a frigyből két szép gyereke született, az egyik már nagykorú. De ahogy a létesítmény vezetője beszél a barlangról, a látnivalókról, a barlangászokról, az maga a valóság, a csoda. Szinte száguld az ember képzelete, hogy magába fogadja a barlangok világának szépséges látnivalóit, titkait. Nagyszerű

volt a MÚOSZ Környezetvédelmi, Vízügyi és Idegenforgalmi Szakosztályának elnökétől, *Polgár Zoltántól* a kezdeményezés, hogy látogassunk el ide, és mutassuk be olvasóinknak a Szemlő-hegyi barlangot.

Keressék fel hát Önök is a Szemlő-hegyi barlangot, hogy részük legyen a csodában!

**Timár Mátyás**

A szerző felvételei



# A javasasszony hagyatéka

Zsurló, cickafark, szurokfű, bojtorján, bodza, csalán, levendula, – növénynevek; szerény vagy kihívó, egyszerű vagy pompás színekkel, virágokkal. Szemet-szívet gyönyörködtető valamennyi, sétálók, kirándulók kedvelt útítársai.

A beavatottak, az értők számára azonban sokkal többet jelentenek a természet nagyszerű ajándékai, de titkukat nem adják könnyen, gyógyító hatásuk, alkalmazásuk sokfélesége, a bennük rejlő lehetőség kevesek számára tárul fel.

A bükki füvesember, Szabó György ezen kevesek közé tartozik. Neve nem ismeretlen, sokan írtak már róla, felkapta őt a hír, és elrepítette szerte az országban, meg határainkon túl is.

Ma már nem könnyű eldönteni, vajon Gyuri bácsit a gyógyfüvek tették híressé, vagy általa váltak ismertté a bükki erdők és mezők kincsei.

– Ez az örökségem – mondja. Örökség, amit nagyanyám hagyott rám.

Balogh Bori, a nagyanya nem akármilyen asszony volt, nem akarja a falujában. Javasasszony, aki olyan tudással bírt, hogy tekintélyt szerzett, bíztak benne a falubeliek. Gyakran felkeresték, ha a napszám megtörte testüket, sajgott kezük, lábuk, ha sebet hasított rajtuk kapa, vagy ekevas, ha begyulladt a gyerek torka, szóval mindig akadt segítségre szoruló. És Bori néni mindenre tudta a gyógyírt, értett a növények nyelvén, segített enyhíteni minden fájdalmat.

– Nagyanyám haláláig szorgalmasan gyűjtögette a gyógynövényeket. Gyűjtő útjaira engem is magával vitt. De nem ám azért, hogy a méhek munkáját figyeljem nyáridőn, vagy kergessem a színpompás pillangó-



kat, megdolgoztatott keményen.

Nem lelkesedtem ezért a munkáért, mert nem csak szedni kellett a különféle növényeket, meg kellett tanulni, melyik mire használható, milyen bajra, betegsége hatásos.

Amikor 1942-ben Bori néni meghalt, Szabó György már szinte mindent tudott a természet patikájáról. Azt mégsem gondolta, hogy képzett kereskedőként, állami alkalmazottként egyszer majd arra adja a fejét, hogy gyógynövényekkel foglalkozzon.

– Amikor nyugdíjas lettem, úgy gondoltam, az az idő nem jött még el, hogy karba tett kézzel üljek otthon naphosszat. Időm, és kedvem is volt, elkezdtem tehát intenzívebben foglalkozni a gyógynövényekkel. Ahogy nőtt irántuk az emberek érdeklődése, a kedvem, és hajlandóságom is egyre nagyobb lett.

A Bükk és környéke rendkívül gazdag ezekben a növényekben, de egy idő után magam is elkezdtem termelni védett gyógynövényeket, mivel ezeket tilos begyűjteni. Egyhektáros területen 60 fajta gyógynövényt termeltek, de a környező falvakban is gyűjtők, még a Büki Nemzeti Parkban is van engedélyem.

A begyűjtött növények szétválogatása, kezelése, csomagolása, értékesítése egyre több időt igényelt, ezért hoztuk létre a Pharmaherb Kft.-t. A gyógynövényeket és gyógynövény keverékeket tiszta, magas hatóanyagú alapanyagból, a Bükk kristálytiszta levegőjű vidékéről teljes mértékben magunk dolgozzuk fel, ez a munka 15 embert foglalkoztat. Kiváló minőségű gyógyteáink iránt igen nagy az érdeklődés.

Gyuri bácsi ismert és híres lett. Azt nem lehet mondani, hogy egy csapásra, hiszen sok munka van a hírnév mögött.

Az igazi ismertséget a „Györgytea” hozta meg számára, amit a cukorbetegség fogyasztanak sikerrel, és kipróbált hatékonysággal. Engedélyezett, törzskönyvezett, bevizsgált készítmény ez, amelynek összetevőit valójában már annakidején a nagymama is ismerte.

Újabban azonban 100 bébi atyjaként is emlegetik Szabó Györgyöt. Mielőtt bárki pikáns történeteket szólna a tisztas, 82 éves férfi köré, eláru-

lom, hogy egy különleges teakeveréknek köszönheti a megtisztelő címet. Olyan „meddőség gyanús” nőknön sikerült segíteni a „Babaváró” teával, akik már szinte lemondtak a gyermekáldásról. A tea fogyasztása után 100 kismama jelzett vissza sikerről adva hírt: baba született.

Egyébként a gyógynövények sokmindent „tudnak”, szinte valamennyi kórra kínálnak megoldást, a hagyományos orvoslásban is egyre több szakember alkalmazza, ajánlja ezeket alternatív gyógymódként. Főként, mióta a 2008-as pekingi világkongresszuson a WHO, az Egészségügyi Világszervezet is felhívta az egészségügy figyelmét arra, hogy a népi gyógymód, a sokezer éves bölcsesség sikeresen építhető be a modern terápiába.

Gyuri bácsi 2005-ben Népgyógyászati Egyesületet hozott létre Bükk-szentkereszten: bükki és budapesti irodájában – munkatársai segítségével – hasznos tanácsokkal fogadja az érdeklődőket. Mindeközben hivatalosan is fitoterapeuta lett, megszerzte meglévő tudásához a szükséges vizsgákat és okmányokat is.

Bori néni hagyatéka gyümölcsöző, közhasznót hozó örökség lett egy olyan embernek köszönhetően, aki nem herdálta el a rábízott kincset, hanem megsokszorozta az évek során.

És, hogy mi ad erőt, hitet, munkakedvet túl a 80. éven is neki?

– Az emberek szeretete, megbecsülése, a segíteni tudás jó érzése, na meg a védőitalként rendszeresen fogyasztott gyógyteák. És még valami: tudom, hogy lesz folytatás: Zsuzsa lányom nagy érdeklődéssel, tudással, szintén végzett fitoterapeutaként kutatja a gyógynövények titkát, és őrzi az örökséget.

- leo -

# Utazás Indiába

A szokott helyen, a buszmegállóban találkoztak. A fiú zsebében ott lapult a két mozijegy. Buszra ültek és játszottak.

– Ma Indiába megyünk, ahol süt a nap, szent tehének sétálnak a sugárutakon, az autósok óvatosan kerüli ki őket. Gyönyörű nők és gyerekek sétálnak az óriási házak tövében – kezdte a lány.

– Ahogy akarod. Utazhatunk ma Indiába – mondta a fiú.

– Mivel utazzunk?

Egy összehajtott rajzlapot terített ki a fiú. Rajta egy Mercedes.

– Ezzel utazzunk?

– Jaj de jó! Mindig ilyen szép kocsival szerettem volna. Azt hittem, hogy megint kerékpárral akarsz menni. Induljunk!

– Menjünk tehát Indiába, ahol perzselően süt a nap, a szent tehének nyugodtan sétálnak az utcán, holott a szegények éheznek, az óriási házak tövében putrik, és a csecsemőhalálozási szám majdnem itt a legnagyobb.

– A napsütötte Indiáról beszéljünk, az évezredes kultúráról, Rabindranath Tagore-ról, a Nobel-díjas indiai költőről és filozófusról, aki magyar embert, Germanus Gyulát hívta meg a sántiniketáni egyetem Iszlamológiai Tanszékének megszervezésére.

– Évezredes szokás, hogy ha meghal a férj, az asszonya követi őt, mert ez volt a törvény. Néha még ma is megtörténik. Beszéljünk arról, hogy néhány évtizede még előfordult, hogy már születésekor férjhez adták a lányokat.

– Szantálillat keveredik a jázminnal és a Ganges visszatükrözi a fényeket. Varázslatos a jogik világa. A hegyek

csúcsain hó, és a völgyben déli gyümölcs terem. Gandhi pedig India függetlenségének kivívására tette fel életét és küzdött a korai férjhez adás ellen.

– Nyertél, megérkeztünk, úgyse tudnék többet mondani.

– Holnap Görögországba megyünk, az Akropoliszhoz – mondta a lány, és beléptek az előcsarnokba.

A pénztár előtt hosszú sor állt, a folyosóra kített padok megteltek várakozó, fecsegő emberekkel. Hajdan volt nagy színészek portréit nézegettek, amikor észrevették, hogy a fal mellett oldalazva, kissé tántorogva haladt egy asszony – majd mintha oda igyekezett volna – a sarokban megadóan lecsúszott a földre. A feje a mellére bukott.

– Rosszul lett a néni, gyere, segítsünk – kérte a fiút. – Lehet, hogy meghalt? – Nincs rosszul, hidd el. Részeg! Többet ívott, mint lehetne, semmi baja. Ilyen Indiában is megtörténik – terelte el a látványtól a lányt.

A többiek közömbösen nézték az összeroskadott asszonyt, hallgatták nehéz légzését.

– Semmi közünk hozzá, nem a mi dolgunk! – fogta meg óvón a lány kezét. Egy másodperc múlva mégis az asszony mellett térdeltek.

A fiú rohant a mentőkért telefonálni.

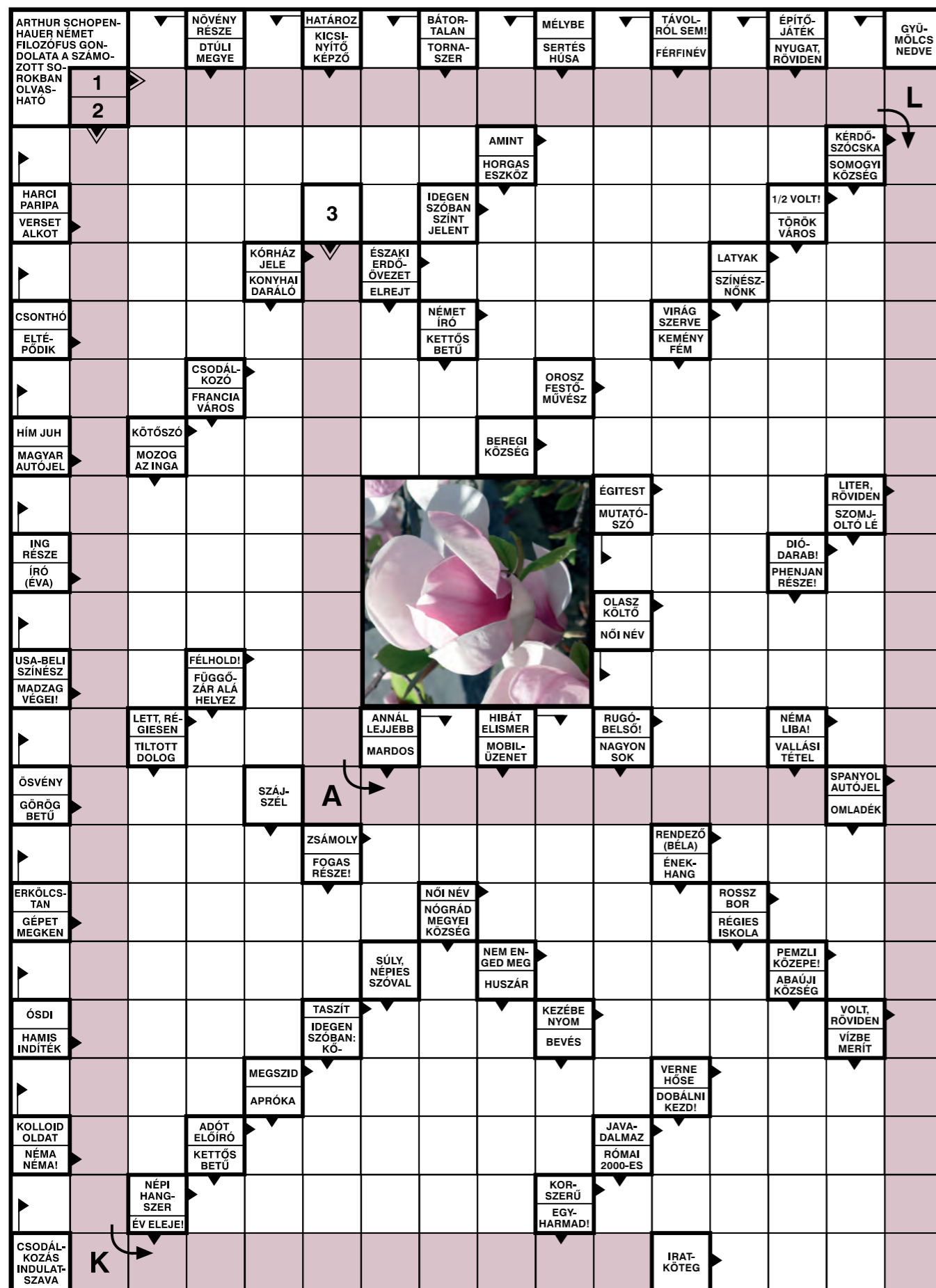
Sokáig csodálkoztak az emberek, hogy a nő nem volt részeg.

– Ki hitte volna – mormolta a pénztáros. Ide jön a moziba meghalni – tette még hozzá, mintegy magát mentve.

A betegnek szabályellenesen két kísérője volt, egy fiú és egy lány két mozijeggyel a zsebükben. ■

Putnoki A. Dávid

## Rigó Rézi szerencséje



Egyszer volt, hol nem volt, volt valahol a Cserehát egyik kis falucskájában egy huszonöt láb magasra nyúlt ezüstfenyő. Ezen a vidéken még élt az a jó szokás, hogy az emberek köszöntek is egymásnak, ha találkoztak. No, de hogy el ne felejtsem, annak a bizonyos ezüstfenyőnek a legeslegtetején lakott Rigó Rudi a párjával, Rigó Rebekával. Családalapításra készültek! Gyönyörű szép Tavasz volt abban az esztendőben! – mondhatnám úgy is, alkalmas a költésre.

Rigó Rebeka mindössze két tojást tojt, melyből idővel kedves kis rigó bábik születtek. Az egyik fiú volt, a másik leány. Sajnos a fiú rigó valami oknál fogva elpusztult. A megmaradt rigó leány a Rézi nevet kapta.

Egyik nap a szülők táplálék beszerzési útra mentek. Rézi baba addig-addig ficánkolódott, amíg egyszer csak kiestt a fészekből. Bizony elég nagyot zuhant szegény, de szerencséjére a fenyő alatt volt egy nyugagy-féle, ami megmentette az életét. A kérésébe esett csivitelést Éva, az ezüstfenyő tulajdonosa hamar észrevette, aki amúgy minden szerencsétlen sorsra

jutott állatot befogadott. Etette, itatgatta, cirógatta a kis Rézit. Nagy kedvence lett! Még csak pár pihe tollacska díszítette kicsiny testét, de a finom falatokat máris nagyon kedvelte. Szinte lubickolt a finomabbnál finomabb étkekben, mivel a rigó szülőkön kívül Éva is dúskálhatta.

Rézi időközben szép nagyra cseperedett, s olyannyira hozzá szokott az emberi szóhoz, hogy szinte mindent értett, ha valaki szólt hozzá.

Történt egyik napon, hogy a nyitott ablakon át uzsgyi kirepült a biztonságot nyújtó környezetből! Búslakodott is utána Éva, a rigó szülőkről nem is szólva!

Lassan eljött a következő Tavasz is, mely a szivárvány ezer színében pompázott. Úgy kora Nyár dereka lehetett, amikor egy szép júniusi reggelen Rigó Rézi megjelent három imádnivaló csinos kis rigólánnyal. A hirtelen örömben Éva szeméből, no meg a rigószülőkéből is, csak úgy potyogtak az örömkönnyek! Rigó Rézi meg egyre-másra csiripelte megmentőjének, hogy így, meg úgy bocsásson meg, amiért csak úgy szó nélkül itt hagyta. Azt is kijelentette, hogy végleg itt marad a három rigólánnyal együtt, hiszen már megvalósultak az álmai.

Mivel pedig az élet nem áll meg, a következő tavaszon a felcseperedett rigólányoknak máris három hetyke tartású rigólegény udvarolgatott! Nagy volt ám az öröm, no meg a csivitelés. Még jó, hogy az ezüstfenyő huszonöt láb magasra nőtt, különben hová rakta volna fészkeiket a rigófamília!

Aki szeretné találkozni e kedves madarakkal, keresse meg a rigófészkektől roska-dozó, huszonöt láb magas ezüstfenyőt, s ha egy kis szerencséje van, talán még Rigó Rézivel is találkozik.

Előző számunk megfejtése: „Az emberek többségére az állítás erősebben hat, mint az érvelés”.

Nyertes megfejtők: Somogyi András, Tát. Gratulálunk!

Jelenlegi rejtvényünk megfejtését 2011. június 30-ig várjuk a VORSZ irodában.

# Szentendrén nőtt művész

Amikor megkaptam Pelle Péter kiállítási meghívóját – kamarakórusunkkal néhány kortárs darabot énekeltünk a megnyitón –, rögtön megéreztem, kivételesen érdekes emberrel fogok találkozni.

De azt nem is sejtettem, mennyire!

A kiállítás nagy sikert, sok szakmai dicséretet hozott, bár az 54 éves művész életében először mutatta be fából készült szobrait. A különleges hangulatú, egyedi stílusú, olykor archaizáló művek hol aprólékos, hol elnagyolt formái szíven találták a közönséget. A látogatók nagy kedvencének a Szentendrén nőtt angyal bizonyult, amelyet a saját kertjében elhalt cseresznyefából faragott ki.

*Pelle Péter* szentendrei művész – másodállásban.

Főfoglalkozásban igen nagy felelősséggel a vállán egy nagy vállalat vevőszolgálatának igazgatója, 20 ország ügyes-bajos dolgait intézi a csapata. Ám amikor munka után hazatér, kikapcsolódásul visszavonul a műtermébe, és kisöpri a hosszú nap gondjait a fejből az alkotás láza. A fűrész-faragás, tervezgetés, akvarellfestés, vagy éppen hegesztés. A különböző eszközök, alapanyagok használata még ma is felkelti Péter kísérletező kedvét, pedig gyermekkor óta kíséri-kísérti az az izgalom, amely egy-egy tárgy vagy kép létrehozására ihleti.

A zeg-zugos ház minden falán képek, fotók, grafikák sorjáznak – nagyrészt családi emlékek, hiszen *Pelle József*, a magyar bajnok tornász édesapa kiválóan rajzolt, míg az anyai nagymamára finom, lírai vízfestményei emlékeztetik.

– Igencsak igyekeztem érvényesíteni „művészi” szándékaimat – már amennyire ez egy gyerekről elmondható –, szüleim pedig mindig támogatták törekvéseimet, például 14 évesen köszörűgépet kaptam karácsonyra, hogy a vésőimet élezni tudjam. Apu erőnléte fenntartása érdekében lelkesen fűrészelt, vágta a fákat a kertben edzés gyanánt; én meg lestem, mikor tudok egy-egy szimpatikus rönköt elcsaklizni, hogy kezelésbe vehessem. Érdekes módon inkább anyukám volt a segítségemre: személyesen állított be egy szerszámkészítőhöz, hogy a mai napig is használt alakos vésőkészletemet megalapozza. Fura lehetett ez a beszerzés akkoriban egy középkorú hölgy részéről! – mosolyog Péter.



– Hát még milyen érdekes lehet megtudni a híres-neves *Pelle Józsefnéről*, akinek a szakácskönyveiből egy ország tanult főzni! Itthon nagy háztartást vezetett?

– Én gyerekként arra emlékszem, hogy a két nagyékú férfi mindig jóllakott, és sosem dobtunk ki semmit. Anyu nagyon talpraesett nő volt, minden maradékból készített még valamit, kárba nem vesztetett semmi! – *A szentendrei légkör nagy hatással volt Önre? Milyen volt itt élni?*

– Nagyon más, mint manapság. Régen állandó látvány volt a Duna partján a festőállvány, mindig akadtak művészek, akik a természet hatására hozták létre műveiket. Ez, úgy tűnik, közben kiment a divatból. Sokat találkoztam ismert festőkkel is: Barcsay Jenővel például rendszeresen. Mindig öltönyben, nyakkendőben, sétabottal járt, igazi régivágású úr volt. Mindez nagyon nagy hatással volt egy lelkes fiatalra. Akkor még megvolt a régi, legendás művésztelep, hallottam a klasszikus „iskolákról” is – bezzeg ma azt hallani, hogy a festők között széthúzás van, nem mennek el egymás kiállításaira sem. Persze a kiállítás maga is probléma. Itt

van például a forgalmas Fő téren a gyönyörű Szentendrei Galéria, ideális helyen az ide látogató rengeteg érdeklődőnek, turistának – csak hogy évek óta zárva tart. Pedig az itt lakó művészeknek (csak festő mintegy 80 él Szentendrén) folyamatos kiállítási lehetőséget nyújthatna, és látogatói a festőket, szobrászokat megismerve élveznék a meg-megújuló tárlatot! Idejövet a 11-es út mentén olvashatják, hogy Szentendre a festők városa! Node akkor mutassa is meg a város a festőit, akikre ennyire büszke, nem? Hogyan éljenek így meg azok, akiknek valóban a művészi önkifejezés az életük? Harc folyik a kiállítási helyekért, és ráadásul saját városukban szinte reménytelen a helyzet...

Pelle Péter így szerencsésnek mondható, hogy – ha nem is Szentendrén, hanem a Vecsési Kiállítóteremben – bemutathatta szobrait, megmérthette azokat a közönség szemében. Szerencsés azért is, mert a véreben bujkáló művészeti hajlomot ilyen eredményesen tudta felszínre hozni, megörvendeztetve mindannyiunkat izgalmas szobraival. Várjuk a következő kiállítást!

Kocsán Éva